

Bátaszék Város Középtávú Közösségi Művelődési Stratégiája 2015-2020

„MERT KELL EGY HELY”

Készítette: dr. Brachinger Tamás PhD. egyetemi adjunktus, népművelő

Tartalom

1. Bevezető	5
1.1. Preambulum	5
1.2. Stratégiai tervezés	7
1.3. Kulturális stratégia	8
2. Célmeghatározás, problémafelvetés, konceptualizálás	10
3. Fogalmi keretek	11
4. A stratégiai dokumentum kontextusa	17
4.1. A stratégiai dokumentum szélesebb kontextusa	17
4.2. A stratégiai dokumentum közvetlen kontextusa	22
4.2.1. Földrajzi, közigazgatási, demográfiai és történeti áttekintés	22
4.2.2. A helyi gazdaság és a helyi társadalom statisztikai mutatói	27
4.2.3. Az adekvát helyi szabályozás	30
4.2.3.1. 17/2011. (XII. 21.) önkormányzati rendelete a helyi közművelődési feladatok ellátásáról	30
4.2.3.2. 1/2015.(I.27.) önkormányzati – r e n d e l e t e az önkormányzat által államháztartáson kívülre nyújtott támogatásairól	30
4.2.3.3. Bátaszék város Önkormányzat 2015-2019. évi Gazdasági-cselekvési Programja 31	
4.2.4. A helyi kulturális intézményrendszer	31
4.2.4.1. Petőfi Sándor Művelődési Ház	32
4.2.4.2. Keresztély Gyula Városi Könyvtár	35
4.2.4.3. A kulturális feladatellátásban közreműködő köznevelési intézmények 36	
4.2.4.4. A településen működő civil szervezetek és nemzetiségi önkormányzatok	38
4.2.4.5. Kultúratámogató közalapítvány	39
4.2.5. A településen folytatott kulturális-művelődési tevékenység áttekintése ..	40
5. Bátaszék város közösségi művelődési stratégiája 2015-2020	44
5.1 A közösségi művelődési stratégiát megalapozó helyzetelemzés, SWOT-analízis	44
5.2 A jövőbeni fejlesztési célok meghatározása	73
5.3 A 2015-2020 időszakban fejleszteni kívánt akcióterületek kijelölése	76
5.4 A stratégia megvalósíthatóságának feltételei	80
5.4.1 Partnerség	80
5.4.2 Szervezeti garanciák, koordináció	82

5.4.3	Koherencia, illeszkedés	83
5.4.4	A stratégia megvalósításának monitoringja	84
6.	Felhasznált irodalom, hivatkozások	85
7.	Mellékletek	87

Mottó: „A község az egyetlen egyesülés, amely olyannyira benne rejlik a természetben, hogy ahol emberek gyűlnek össze, önmagától kialakul a község... a királyságot és a köztársaságot az ember hozza létre és alkotja meg; a község viszont úgy tűnik, közvetlenül Isten keze nyomán kel életre. A község attól fogva létezik, hogy emberek vannak, viszont a községi szabadság ritka és kényes dolog . (Alexis de Tocqueville, 1993:95).”

Mottó: A helyet nem szabad összetéveszteni a térrel. A tér és a hely között az a különbség, hogy a térnek száma, a helynek arca van. A tér, ha csak nem kivételes, minden esetben pontos vonalakkal határolható, területe négyzetmilliméterre kiszámítható és alakja körzővel és vonalzóval megrajzolható. A tér mindig geometriai ábra. A hely mindig festmény és rajz, és nincs belőle több, mint ez az egy. A térnek képlete, a helynek génusza van (Hamvas Béla, 1989).

1. Bevezető

1.1. Preambulum

Ennek a dokumentumnak a megalkotásához Bátaszék közösségei, kulturális szakemberei, döntéshozói és a város polgárai adták a javaslatokat. 2015 március közepétől 2015 május végéig – hétről-hétre – különféle lakossági, szakmai és döntéshozói csoportokban, valamint személyes konzultációkon formálódott e stratégiai anyag célrendszere. Véleményt és javaslatot fogalmaztak meg a településen működő kulturális önszerveződések, a kulturális intézmények vezetői és munkatársai, a nemzetiségi szervezetek képviselői, a szakapparátus, a helyi közhatalom adekvát területtel foglalkozó döntéshozói, az önkormányzat szakbizottsága, a polgármester, valamint a stratégiakészítésre fogékony aktívabb polgárok közvetlenül is. Készült egy nyitott és zárt kérdéseket tartalmazó kérdőíves adatfelvétel egy, a témában szervezett fórum keretében. Ezekkel a konzultációkkal az volt a szándékunk, hogy a célrendszer mentesüljön a prekonceptióktól, ismereteket szerezzünk a helyi közösségről, mert a legteljesebb mértékben igazodni kívántunk a helyi viszonyokhoz, illetve a helyi lehetőségekhez és igényekhez, mivel nem állt szándékunkban megelőlegezni bármilyen megoldási javaslatot. A stratégiai dokumentum címadásával – ti. ez egy *közösségi és nem közművelődési vagy kulturális stratégia* – erős jelzést kívántunk küldeni a helyi közösség tagjainak, Bátaszék polgárainak, hogy a település kulturális ellátottsága, közösségeinek minősége, a művelődési alkalmak intenzitása, a szokások, hagyományok életben tartása nem csupán önkormányzati feladat, hanem az minden bátaszéki közös felelőssége. Nyilvánvalóan ez önkormányzati dokumentum, amely kijelöli a lehetséges irányokat a helyi közhatalom gyakorlói számára, de ne legyenek kétségeik – ahogy minden más területén az életnek – itt sem garantálható a siker a lakossági azonosulás, támogatás nélkül. Ezért is tartottuk nagyon fontosnak a közvetlen tapasztalatszerzést, adatgyűjtést. Nem feltételezzük, hogy egy ilyen dokumentum önmagában meg képes változtatni az életviszonyokat egy közösség életében, viszont kiszélesítheti az elkötelezett, lokálpatrióta polgárok körét, valamint

elláthatja munícióval az önkormányzatot mozgásterének kiszélesítésében, fejlődési igényeinek kivitelezésében.

A távlatos gondolkodás fontosságát a közvélemény elismeri, de a hétköznapi tapasztalataink ezt nem feltétlenül igazolják vissza. A stratégiai szemlélettel történő vezetés az üzleti életben alakult ki, aminek előzményei közé tartozott a szervezetek (vállalatok) túlzott befelé fordulása, a környezeti változások figyelmen kívül hagyása és az abból adódó kudarc. Ma – legalábbis retorikai szinten -, a többség egyetért azzal, hogy a demográfiai, politikai, gazdasági, jogi, társadalmi, technológiai környezeti tényezők egyenként, de együttesen is jelentős hatással vannak egy szervezet, egy intézmény, egy településközösség, egy régió, egy ország jövőbeli pozíciójára, a tervezhetőségre, a kiszámíthatóságra és tetszik, nem tetszik nem az állandóság, hanem az állandó változás határozza meg életünket. Ilyen helyzetben alapvető fontosságúak azok az igazodási pontok; hagyományok, szokások, ünnepek, kultuszok, amelyek arra emlékeztetnek bennünket, hogy honnan jöttünk, miben vagyunk azonosak más közösségekkel és miben különbözünk tőlük, de akár a saját közösségünkön belül hogyan tagozódunk életmódunk, hitünk, értékeink, világlátásunk alapján. A kultúra intézményei, a kulturális szakemberek, a kulturális önszerveződések nehéz kihívásokkal találják szembe magukat manapság. Úgy kell a kulturális örökséget „átvinniük a túlsó partra”, hogy ne kerüljenek örvénybe, ne sodródjanak el, ne vesszenek el... jelentsen ez bármit is. Ezért, a modern kor keretei között kell létezni, meg kell ismerni létezésünk folyamatosan változó feltételeit és lehetőségeit. Nem a bezárkózás, a külvilág elutasítása a követendő modell – álláspontunk szerint –, hanem a harmónia megteremtése. Így lehet egy településközösség büszke saját tradícióira a nagyvilág előtt és így teremtheti meg az együttműködés kultúráját.

A metaforáknál maradva; ha anélkül kelünk át az úttesten, hogy körülnéztünk volna, könnyen balesetet szenvedhetünk. Amennyiben előbb körülnézünk, úgy is dönthetünk, hogy ezen a helyen inkább nem is próbálkoznunk, és egy másik átkelőhely után nézünk.

Terv nélkül egy szervezet, egy vállalat, egy településközösség csak az események után tud kullogni - ez pedig rengeteg időt, erőfeszítést és pénzt emészt fel. A

tervezéssel szerzett tapasztalat birtokában a vezetők alkalmassá válnak arra, hogy a kockázatokat felmérjék, fel tudjanak készülni rájuk, és az előre nem látható, váratlan eseményeket is megfelelően tudják kezelni.

1.2. Stratégiai tervezés¹

A stratégiai terv magában foglalja a szervezet, a vállalat, a településközösség legfőbb céljait, irányelveit és tevékenységeit: kijelöli a jövőre vonatkozó célokat és a célok megvalósításának mikéntjét is. A stratégiai terv abból a célból készül, hogy biztosítsa, hogy valamennyi érdekelt fél (az állam vagy a helyi hatóságok, a munkatársak, az intézményhasználók, a közösségek) számára érthető és világos legyen, hogy mi az adott intézmény, település és a benne élők feladata, és milyen célkitűzésesei vannak. A jó stratégiai terv be tudja bizonyítani, hogy az erőforrásokat a legoptimálisabb módon, a prioritásokra fókuszálva vagyunk képesek felhasználni. A tervnek tartalmaznia kell azt is, hogy az intézmény milyen módon fogja mérni a folyamatok előrehaladását, és miként fogja erről informálni az érdekelteket.

A stratégiai tervnek a rövid és hosszú távú célkitűzéseket egyaránt tartalmaznia kell. A stratégiai terv – esetünkben középtávúként definiált – 3-7 éves időtávra irányul és generális elképzeléseket foglal magába.

A stratégiaalkotásba ajánlatos bevonnunk az érdekeltek minél nagyobb körét – még kis szerveződések esetében sem jó – , ha csak szűk kör veti fel a problémákat illetve manifesztálja a lehetséges célokat. Könnyebb a célokkal azonosulni, könnyebb a célok megvalósítását garantálni, ha azok a leginkább autentikus szereplők szája-íze szerint valók. Természetesen a külső kontroll segíthet, az esetleges túlzó elvárások mérséklésében, a realitások közelítésében. A stratégiai tervnek célszerűen a következőket kell tartalmaznia:

- A szervezet, intézmény, vállalkozás vagy településközösség küldetésének, céljának és értékeinek bemutatását.

¹¹ ehhez a fejezethez a szempontokat Barakonyi Károly és Csath Magdolna felhasznált irodalomban feltüntetett munkái adták

- Az intézmény jelenlegi állapotának leírását (erőforrások: anyagok, pénz, munkatársak, felszerelés, technológia, infrastruktúra; a szervezet-településközösség erősségeit és gyengeségeit; SWOT analízist).
- Annak meghatározását, hogy mekkora a távolság a jelenlegi helyzet és az elérni kívánt eredmények között (a küldetésben és célok között leírtak alapján)
- Azt, hogy milyen módon valósítható meg a küldetésben megfogalmazott feladat, milyen célokat kell kitűznünk, és hogyan érhetjük el azokat - tehát annak kifejtése, hogy mily módon jutunk el a jelenlegi állapottól a küldetésben, stratégiai célokban megfogalmazott elérni kívánt helyzethez - hogyan hidaljuk át azt a távolságot, amely a két pont között van.
- A szervezet-településközösség működésére ható tényezőket, problémákat
- A cél eléréséhez szükséges irányelvek, célkitűzések megfogalmazását (a problémákat, az intézményünket befolyásoló tényezőket figyelembe véve). Itt a rövid távú célokat fogalmazzuk meg. A rövid távú célok specifikusak

Feltétel, hogy mérhetőek, megvalósíthatóak, reálisak legyenek a megfogalmazott célok.

Nem része a stratégiaalkotásnak

- Az operatív tervek (munkatervek) készítése (Ki mit fog csinálni, milyen határidővel).
- Költségvetés, költség-allokáció készítése.

Minden tervnek jól dokumentálnak kell lennie. Így a résztvevők (és minden érintett) számára világossá, áttekinthetővé válnak a célok és az abból adódó feladatok.

1.3. Kulturális stratégia

Kulturális stratégiának nevezhető az a stratégiai terv, amely egy város, régió, ország, országcsoporthoz kulturális ellátottságának fejlesztésére irányul. Néhány országban, mint például Nagy-Britanniában a helyi kulturális stratégia meghatározásának kidolgozását a helyi önkormányzatokra bízják.

Az ilyen stratégiák elkészítése az állami szektoron kívüli szolgáltatókkal és intézményekkel, vállalkozásokkal való együttműködést is ösztönzi, tekintettel arra, hogy a kulturális feladatellátás – akár egy település keretei között – túlmutat a közművelődési intézményrendszer, ad absurdum az önkormányzati feladatellátás kötelezettségein és lehetőségein. A jól kidolgozott, világos, megfelelően dokumentált kulturális stratégia ráirányítja a figyelmet a kulturális terület „terjedelmére”, a szereplők sokféleségére. Megvilágítja az adott közösség kulturális igényeit, szükségleteit, kívánságait. Egy kiérlelt stratégiától várható eredmények:

- A helyi önkormányzatoknál nagyobb figyelmet kaphatnak a kulturális fejlesztések.
- A nyilvánosság célzottabban kap információt a kulturális szektor tevékenységéről.
- Elősegítheti az egész életen át tartó tanulást.
- Elősegítheti, hogy nagyobb eséllyel részesülhessen a közösség bármely tagja a kulturális szolgáltatásokból.
- Felhívhatja a helyi vállalkozások figyelmét a kulturális szektorral való együttműködés lehetőségeire, megvilágítja a kulturális szolgáltatások pozitív hatását a gazdasági és társadalmi közérzetre.
- Ösztönzést ad az önkéntes szervezeteknek a közösségi kulturális események megvalósításában nyújtott közreműködés fontosságára.
- Elősegítheti a kulturális szolgáltatók közötti együttműködést.
- Segíthet a rangsor felállításában a különféle szolgáltatásokra irányuló igények rangsorolása területén.
- A „szektor-semleges” stratégia átlép az állami/önkormányzati feladatellátás határain, így az önszerveződések, a magánszektor, önkéntes szervezetek, csoportok igényeit, szükségleteit, kívánságait manifesztálja.
- Kitekintést adhat azzal kapcsolatban, hogy milyen módon érvényesül terveink megvalósításának hatása az adott település közigazgatási-földrajzi határain túl is (például az idegenforgalom fejlődésében, stb.).
- Végző soron erősítheti a településközösséget a világos, azonosulásra alkalmas célok megfogalmazásával.

2. Célmeghatározás, problémafelvetés, konceptualizálás

E dokumentum célja a 6580 lakosú (6400 lakónépességű) Bátaszék város 2015-2020 közötti időszakra szóló közösségi művelődési stratégiájának meghatározása.

E dokumentum funkciója részletesebben, hogy fél évtizedes távlatban kijelölje Bátaszék Város Önkormányzata számára a kulturális feladatellátás területén a helyesnek ítélt irányokat. Stratégiáról lévén szó, ebben a dokumentumban nem vállalkozunk projektszintű programozásra, azokat operatív tervezés keretében kell elvégezni. A közösségi művelődési stratégiának harmonizálnia kell más települési szintű stratégiai dokumentumokkal, de a szélesebb kontextussal, a jogi, társadalmi, gazdasági környezettel is. Reális, a tényleges lehetőségeket szem előtt tartó célrendszert kell összeállítani, amely mentes a túlzott elvárásoktól.

Célunk egy olyan stratégiai célrendszer összeállítása, amely fenntartható, a település gazdasági, közigazgatási lehetőségeire (korlátaira) tekintettel tudja kijelölni a kulturális feladatellátás színvonalának emelését, a feltételrendszer javítását, a közművelődés, mint közszolgáltatás közelítését a 21. századi lakossági, intézményhasználói elvárásokhoz. Szándékunk a közösségi művelődés objektív és szubjektív feltételeinek megteremtése, azért, hogy a település meglévő vagy kialakuló öntevékeny csoportjai, civil szervezetei jobban osztozzanak a kulturális feladatellátás felelősségében az önkormányzattal, ezáltal is erősítve a települési kohéziót. Szorgalmazzuk a település értékeinek feltárását, megőrzését, rendszerezését, hasznosítását támogató környezet kialakítását, a hagyományok, szokások életben tartását. Feladatunk a külvilággal, az elszármazottakkal való kapcsolattartás eszközevé tenni a kultúrát és a külvilág számára jól beazonosítható települési brand kialakítását a kultúra eszközeivel is.

3. Fogalmi keretek

Stratégiánk szempontjából kulcsfogalomként értékelhetjük *a helyi társadalom, a közösség, a településközösség, a társadalmi részvétel, a közösségfejlesztés, a közösségi művelődés, a kultúra, a közművelődés fogalmait.*

„Kultúra a hagyomány által őrzött szellem realizálása (Hamvas, 1988.)” Akkor kezdünk el kultúráról beszélni, mikor annak egésze már nem a miénk (Vitányi, 1977). Közös töről (colere) fakadó fogalmaink a kolónia, a *kultúra* és a kultusz: mindhárom letelepedett emberek lakhelyét, létfenntartásuk érdekében folytatott természetátalakító tevékenységét, valamint a közösséget összetartó identitást biztosító hiedelmek rendszerét jelöli így-úgy (Wessely, 1998: 7). A hazai definíció szerint „a *közösségfejlesztés* (community development), vagy közösségszervezés (community organisation) elsősorban települések, térségek, szomszédságok közösségi kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztését jelenti, amelyben kulcsszerepe van a polgároknak, közösségeiknek és azok hálózatainak, valamint a helyi szükségletek mértékében a közösségfejlesztőknek is, akiknek bátorító-ösztönző, informáló, kapcsolatszervező munkája életre segítheti, kiegészítheti vagy megerősítheti a meglévő közösségi erőforrásokat (Varga-Vercseg 1998, 22).” Az ismertetett definícióból adódóan nem közhatalmi (önkormányzati) feladatról, hanem a társadalmi részvételt feltételező állampolgári aktivitásra építő cselekvésről van szó ebben az esetben.

A *közösségi művelődés* fogalmát expressis verbis először ugyancsak a közösségfejlesztők használják az alábbiak szerint: „a meglévő és újratermelődő igazságtalanságok mérséklésére lényegében egy széles értelemben felfogott *közösségi művelődést* állítunk fejlődés-koncepciónk középpontjába, azért, hogy az emberek tudatosabbak legyenek, látókörük szélesedjen, cselekvőképességük növekedjen, mert az atomizált és közönyössé tett tömegek kiszolgáltatottsága és függése az azzal visszaélő, azt kihasználó érdekcsoportoknak kedvez (Varga-Vercseg 1998, 58-59).” „A MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉS SZAKPOLITIKAI KONCEPCIÓJA” kiemelt törekvésként említi a közösségi művelődést, amelyről a következőképpen fogalmaz: „A közösségi művelődés fogalma a közművelődéshez, mint eddig használt és általában a művelődési házakra vonatkoztatott kulcsfogalomhoz képest kiterjesztett

értelemben van jelen a programban, a közösségfejlesztés által kidolgozott módszertan teljes készletét felhasználva.

A közösségi művelődés ebben az értelemben több mint a helyi társadalomban zajló közművelődési folyamatok összessége. Nem központi kultúrpolitikai célok megvalósításaként, hanem a helyi közösségi kezdeményezések társadalmi hálózatba fonódó nemzeti együttműködésként látja, láttatja a művelődés komplex folyamatát, rendszerét. A közösségi művelődés a magyar közművelődés megújulásának alapja, valamennyi szakág közös nevezője, integrálója. (Brachinger, 2014:9)

A közművelődés és a közösségi művelődés viszonya

ALAPÉRTÉKEK	személyiségfejlesztés, önmegvalósítás, művelődés, érték, tudatosság, autonómia	<i>felelősségtudat kialakítása elősegítése, kreativitás, nyitottság</i>	együttműködés, szolidaritás, helyi cselekvés, közösségi döntések
FELADAT	sokoldalú személyiség, LLL (élethosszig tanulás) kompetencia fejlesztése,	<i>alkalmazkodó képesség kialakítása,</i>	társadalmi felelősség, helyi cselekvés, társadalomfejl.
MŰKÖDÉS	intézményközpontú, kiegészítő civil aktivitások	<i>művelődési otthonok, civil házak, népművelők, társadalmi segítők,</i>	társadalmi felelősség, helyi cselekvés

Forrás: Brachinger, 2014: Németh János alapján

A *helyi társadalom* a legtöbb civil szervezet működésének, társadalmi- gazdasági-politikai hatást kifejtő tevékenységének közvetlen kontextusa. Davis szerint: „...a közösség az a legkisebb területi csoport, amely az emberi élet minden aspektusát képes felölelni” (Gergely, 1974:23).

Bóhm Antal megfogalmazásában helyi társadalomnak nevezzük azt az „egy-egy településen kialakult mezocsoportot, amely az individuum és a társadalmi egész között a primer csoportokon keresztül érdekeket, értékeket, ideológiákat közvetít, tradíciókat őriz és az autochton strukturálódás lehetőségét nyújtja. A fel- és

leépülés által szüntelen mozgásban levő társadalmi egység hierarchikusan tagolt csoportjai a strukturálódás különböző fázisait reprezentálják az integrálódás, a kohézió és az identitás fokozatai alapján” (Böhm, 1996:15).

Bánlaky Pál „szigorú” kritériumokat említ a helyi társadalom leírásában:

- „A helyi társadalom alapja egy *térben (földrajzilag) jól körülhatárolható* egység. Ez általában egy (kisebb) település; elképzelhető helyi társadalom kialakulása egy nagyobb település valamely térben jó körülhatárolt településrészén is.
- Viszonylag állandó, egy valamilyen lélekszámot meg nem haladó számú népesség. Az állandóság is, a nem túl nagy számosság is azért fontos, mert csak ezek teszik lehetővé a *személyes (face to face) kapcsolatok hálózata* kialakulását. A határértékek: viszonylagos állandóság akkor áll fenn, ha a lakónépesség meghatározó hányada legalább másfél generációnyi időtartamban a településen él. A lélekszám esetében: alsó határ gyakorlatilag nincs (teljes helyi társadalom alakulhat ki akár egy 50–60 fős településen), felső határ (nagyon sok tényezőtől függően) 30–40 ezer fő (a kisváros–nagyvárosrend).
- A személyes kapcsolatok hálózata egyben egy helyi (*társadalmi*) *viszonyrendszer* kialakulását is jelenti; ennek megléte tehát a kritérium. A legfontosabb részelemek (akár külön kritériumokként is említhetők volnának): az *információs hálózat* (amely dominánsan informális jellegű), a (*helyi*) *gazdasági viszonyok*, és nem utolsósorban a *helyi hatalmi struktúra*.
- Fontos kritériuma (ismérve) a helyi társadalomnak, hogy legyen egy valamilyen *közös történet*, amelynek alapján létrejöhetnek a *hagyományok*, a *helyi szokások*; alkalmasint és az előzőekre építve, azokból táplálkozva egy *helyi érvényű érték- és normarend*.
- És végül mindezek alapján kialakul(hat) a helyi társadalom embereinek, mint csoportnak a *Mi-tudata*; az *összetartozás*, az *odatartozás* érzései” (Bánlaky, 2005:42).

A *közösség* többet jelent a közös hatalomgyakorlásnál. Jelenti az identitást, a kötődést, a közös kultúrában való osztozást.

Ferdinand Tönnies a 19. század végén a közösség-fogalom – amelyet a közösség és társadalom dichotómiájaként² írt le – máig érvényesíthető értelmezését adja, amely az alábbi sémával mutatható be (Tönnies, 1983: 359):

Közösség:

- minden otthonos, bizalmas,
- kizárólagos együttlét,
- rokonok, barátok, szomszédok,
- eleven organizmus.

Társadalom:

- világra nyitottság, nyilvánosság,
- egymástól független személyek pusztán egymásmellettiése,
- mesterséges képződmény.

Max Weber Tönnieshez hasonlóan különbséget tesz közösség és társadalom fogalma között, az alábbiak szerint: közösségnek nevezi azokat a társadalmi viszonyokat, amikor a társadalmi (közös) cselekvést az abban résztvevők szubjektíven átérzett – érzelmi, indulati vagy tradíciókon alapuló – cselekvése határozza meg. Társulásnak (társadalomnak) nevezi a társadalmi cselekvésnek azt a formáját, amikor az ésszerűségeen alapuló érdekiegyenlítődéssel vagy érdekkapcsolódással a magyarázata annak (Varga-Vercseg, 1998).

A társadalmi rendszerelméletben gondolkodó szociológia jeles képviselőinek, Roland L. Warren-nek, Vilfredo Pareto-nak, Talcott Parsons-nak a *településközösségekről* alkotott felfogásában a város, mint társadalmi rendszer szerepel. Warren szerint a közösség akkor „létezik”, ha az alábbi öt funkciónak megfelel:

- *A szocializációs funkció, amelyen keresztül a közösség bizonyos értékeket olt tagjaiba.*
- *A gazdasági boldogulás funkciója, amellyel a közösség jövedelemszerzési lehetőséget biztosít tagjainak*
- *A társadalmi részvétel funkciója, amellyel az egyén eleget tesz a közösségi élet iránti általános igénynek*
- *A társadalmi kontroll funkciója, amellyel a közösség értékeinek, normáinak betartására ösztönzi az egyént.*

² kettősség, tagolódás

- A kölcsönös támogatás funkciója, amellyel a közösség tagjai megvalósítják azokat a feladatokat, amelyek túl nagyok, vagy túl sürgősek ahhoz, hogy az egyének önmagukban megoldhatnák azokat (Varga A.-Vercseg, 1997:47-48).

Ezek közül különösen az első és a harmadik funkció tekinthető olyannak, amellyel feladata van a kulturális „ágazatnak”.

A helyi társadalom optimális működési feltételeinek, az adott településközösségre irányuló településpolitikai gyakorlatban is érvényesülnie kell. Enyedi György akadémikus egyik tanulmányában erről a következőket írja: „A településpolitikának végül is igen »egyszerű« a célja: a lakosság érezze jól magát a lakóhelyén.”

A jó közérzet feltételeit az alábbiakban foglalja össze:

- A foglalkoztatás (jövedelemszerzés) lehetősége (helyben vagy elérhető közelségben);
- az épített településkörnyezet megfelelő színvonala;
- az igényelt szolgáltatások elérhetősége;
- barátok, rokonok elérhetősége;
- *a település közösségéhez fűződő érzelmi, kulturális vagy presztízsjellegű kapcsolatok* (Enyedi, 1989:67-72.).

Bódi Ferenc és Böhm Antal helyi társadalomkutatók, közös tanulmánykötetükben, kiemelt fontosságú kérdésnek tekintették a település, a helyi társadalom sikeres működésének szubjektív feltételrendszerét (Bódi-Böhm, 2000:29-32). *Több kedvező feltétel egybeesése garantálja az eredményeket*–fogalmazták.

A következő – megítélésem szerint ebben a tanulmányban is adekvát – tényezőket sorolták fel:

- *Egy személy* – polgármester, gazdasági notabilitás – aki magára vállalja a település értékeinek képviselőjét, rendelkezik megfelelő jövőképpel, koncepcionálisan gondolkodik.
- Ennek a személynek segítségére lehet egy *véleményformáló és mintaadó réteg*, aki elfogadja, egyszersmind legitimálja ezeket a törekvéseket.
- A sikertényezők között említik *annak felismerését, hogy miben unikális*, miben tér el más településektől.
- Az előbbiek mellett megkerülhetetlen *a lakosság együttműködési hajlandósága*. Széthúzó, nem szolidáris helyi társadalomban az előző

előfeltételek önmagukban szükségesek, de nem elégségesek. (a civil szervezetek integráló képessége ebben értékelhető igazán a szerző).

- Meghatározó szerepe van a *település vezetésének, önkormányzatának*. „Szerencsésebb”, ha a döntés-előkészítésbe bevonja a lakossági csoportokat, konszenzusra törekszik és „hagyja tevékenykedni” a polgárait.

4. A stratégiai dokumentum kontextusa

4.1. A stratégiai dokumentum szélesebb kontextusa

Egy nemzeti közösség nemzetközi környezetben elfoglalt helye, megítélése, ad absurdum tisztelete nagyban függ kulturális identitásának és értékeinek őrzésétől, a megújuló és új kulturális tartalmak, szellemi és tárgyi alkotások létrehozásától. E célokat a nemzeti kulturális stratégiák, valamint a különböző ágazati stratégiák és cselekvési programok jelölik ki.

Az elmúlt évtizedek társadalmi átalakulása – annak minden kedvező és kedvezőtlen következményével –, a közigazgatás és intézményrendszerének változásai, a határon túli magyarság közösségeinek integrálására tett törekvések, a kulturális örökség védelmének újraértelmezése, a helyi önkormányzatok és az önszerveződések kulturális és közéleti szerepvállalásának erősödése, az Európai Unió irányelveihez történő csatlakozás, új szervezeti formák, tartalmak és kihívások a kulturális igazgatás jogi szabályozásának újragondolását és kodifikálását eredményezték.

Az új vagy módosított jogforrások átfogják a kulturális élet minden területét. Szabályozzák az előadó-művészeti szervezetek, a muzeális intézmények, a könyvtárak és a közművelődési intézmények szervezeti rendjét, finanszírozásukat, képesítési és foglalkoztatási feltételeiket, meghatározzák a kulturális örökségvédelem előírásait, keretet adnak a civil szervezetek működésének, közhasznú szervezetté válásuknak, valamint eleget tesznek a hazai és az uniós jogharmonizáció követelményének.

Lényeges, a közösség állékonyságát biztosító feltétel, hogy a különböző kormányzati ciklusokban megfogalmazott, időben egymást is átfedő koncepcionális anyagokat figyelembe vegyük a tervezőmunkában.

Ezek egyike „A SZABADSÁG KULTÚRÁJA” – MAGYAR KULTURÁLIS STRATÉGIA 2006-2020 című dokumentum: A kultúra szabadsága akkor van biztonságban, ha megszilárdul társadalmi közege: a szabadság kultúrája.”

A dokumentum kiemelt stratégiai fejlesztési területként határozza meg a következők:

- a kultúra közösségteremtő szerepének erősítését (*Közösségek*);
- a nemzet tárgyi és szellemi kulturális örökségének gondozását (*Örökség*);
- a kulturális alkotás korszerű intézményi feltételeinek kialakítását (*Kortárs kultúra*);
- az esélyegyenlőség biztosítását a kulturális javakhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférésben (*Nyitott kultúra*).

A dokumentum fundamentuma: a kultúra a jövő alakításának létfontosságú területe, mely megteremti az egyének, a közösségek, a régiók és a nemzet *önbecsülésének* kereteit, formáit, színtereit és tartalmát és ez teljesen egybevág Bátaszék közösségének törekvéseivel is.

A másik koncepcionális anyag „A MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉS SZAKPOLITIKAI KONCEPCIÓJA 2014-2020”

A dokumentum rögzíti, hogy „a közművelődést a magyar kulturális kormányzat olyan személyiség-, közösség- és társadalomfejlesztő programnak tekinti, amely a polgárok aktív közösségi művelődésén alapul.

Figyelemmel a prognosztizálható, a kulturális életre is kiható társadalmi folyamatokra a fejlesztési időszak prioritásai az alábbiak:

- „új generációs” közösségi terek és hálózatuk kialakítása;
- közművelődés és felnőttképzés;
- a közösségi művelődés;
- kulturális vidékfejlesztés – civil közművelődés;
- határon túli magyar kultúra;
- a kulturális örökség digitalizálása – a digitális kultúra szerepe a közművelődésben;
- ifjúsági közművelődés és a közoktatás kapcsolata;
- a magyar nyelv ügye;
- a hagyományápolás.

A harmadik releváns dokumentum „A KÖNYVTÁRI STRATÉGIA 2014-2020”

Átfogó célok:

- a könyvtárak társadalmi szerepvállalásának erősítése;
- a könyvtári rendszer hosszú távú működésének fenntartása és innovatív fejlesztése;

- korszerű, felhasználó-központú, versenyképes országos könyvtári szolgáltatások fejlesztése széles körű, jogszerű elektronikus hozzáférés biztosítása és
- a könyvtáros szaktudás folyamatos megújításának és elismerésének biztosítása.

A hosszú távú tervezésnél nem hagyhatóak figyelmen kívül a SZÉCHENYI 2014-2020 OPERATÍV PROGRAMOK adekvát céljai sem, amelyekben a Magyarország számára 2014-2020 között rendelkezésre álló uniós források felhasználására, az Európai Bizottsággal történő hivatalos tárgyalásra benyújtott, az EU 2020 stratégiához illeszkedő operatív programok humán-fejlesztési céljai (az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Programban) öltöttek testet, hogy a humán tőke és a társadalmi környezet javításával járuljon hozzá a társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezeléséhez.

Az 1997. évi CXL. törvény, mint a kulturális ágazat legfontosabb jogforrása:

A jogszabály alapelvei:

2. § Az e törvényben meghatározott jogok érvényesítése során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani.

3. §-Az állami és a települési önkormányzati fenntartású muzeális intézmény, könyvtár és közművelődési intézmény nem lehet elkötelezett egyetlen vallás, világnézet vagy politikai irányzat mellett sem.

4. § Mindenkinek joga, hogy

a) megismerhesse a kulturális javakat és ezek jelentőségét a történelem alakulásában, a nemzeti, nemzetiségi önismeret formálásában, valamint az ezek védelmével kapcsolatos ismereteket a muzeális intézmények tevékenysége, a könyvtári szolgáltatások, az oktatás, a közművelődés, az ismeretterjesztés, a sajtó és a tömegtájékoztatás útján,

b) igénybe vegye a nyilvános könyvtári ellátás rendszerét, a muzeális és közművelődési intézmények szolgáltatásait,

c) műveltségét, készségeit életének minden szakaszában gyarapítsa, közművelődési jogai érvényesítése céljából közösséget hozzon létre, s külön jogszabályban meghatározottak szerint szervezetet alapítson, működtessen,

d) e törvény szerint művelődési céljai megvalósításához közművelődési közösségi színteret (a továbbiakban: közösségi színtér), szervező, szervezeti és tartalmi segítséget kapjon.

A településtípusok közül a városok biztosítják a nyilvános könyvtári ellátást illetve fenntartóként vagy közművelődési megállapodás keretében közművelődési intézményt, illetve e jogszabály megteremtette a lehetőséget, hogy a települési önkormányzatok ún. területi múzeumot tartsanak fenn önállóan vagy társulásban.

76. § (1) A települési önkormányzat kötelező feladata a helyi közművelődési tevékenység támogatása.

(2) Ennek formái különösen:

a) az iskolarendszeren kívüli, öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok, életminőséget és életesélyt javító tanulási, felnőttoktatási lehetőségek, népfőiskolák megteremtése,

b) a település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismertetése, a helyi művelődési szokások gondozása, gazdagítása,

c) az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés, a befogadás elősegítése, az ünnepek kultúrájának gondozása,

d) az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatása,

e) a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének segítése,

f) a különböző kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének és fenntartásának segítése,

g) a szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítása,

h) egyéb művelődést segítő lehetőségek biztosítása,

i) a települési könyvtár, valamint a település közigazgatási területén lévő muzeális intézmény közművelődési tevékenységének támogatása.

A szaktörvény rendeletalkotási kötelezettséget írt elő az önkormányzatok számára az előbbieken felsorolt feladatok – helyi sajátosságokat figyelembe vevő – ellátására.

Az 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól a települési önkormányzatok – nagymértékben csökkentett – feladatai között tartotta meg a kulturális (közművelődési) feladatok ellátásának kötelezettségét. A Möt. erről az alábbiak szerint rendelkezik:

13. § (1) A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;

4.2. A stratégiai dokumentum közvetlen kontextusa

4.2.1. Földrajzi, közigazgatási, demográfiai és történeti áttekintés

Bátaszék a Dél-dunántúli Régióban, Tolna megyében található. Dél-Dunántúl az ország legkisebb népsűrűségű régiója. A KSH adatai szerint a szóban forgó régióban 917 ezer fő, Tolna megyében 228 ezer fő volt a lakónépesség 2014 évben. Tolna megye a régió legkisebb népességű megyéje, ahol a legmagasabb a havi bruttó átlagkereset a három megye összehasonlításában. Ez az összeg 212 ezer forint, ugyanez az érték Baranyában 194 ezer forint, Somogyban 196 ezer forint. Tolna megyében az alkalmazásban állók száma 47.768 fő volt, addig a foglalkoztatottak száma 93.900 fő és álláskeresőké 6.200 fő. Ezeket a mutatókat a lerövidített álláskeresési időszak, a közfoglalkoztatás és a külföldi munkavállalás is befolyásolja. Tolnában 2014 év végén 38.083 nyilvántartott gazdálkodó szervezet működött, amely magában foglalja a 2. 841 nonprofit szervezetet is.³

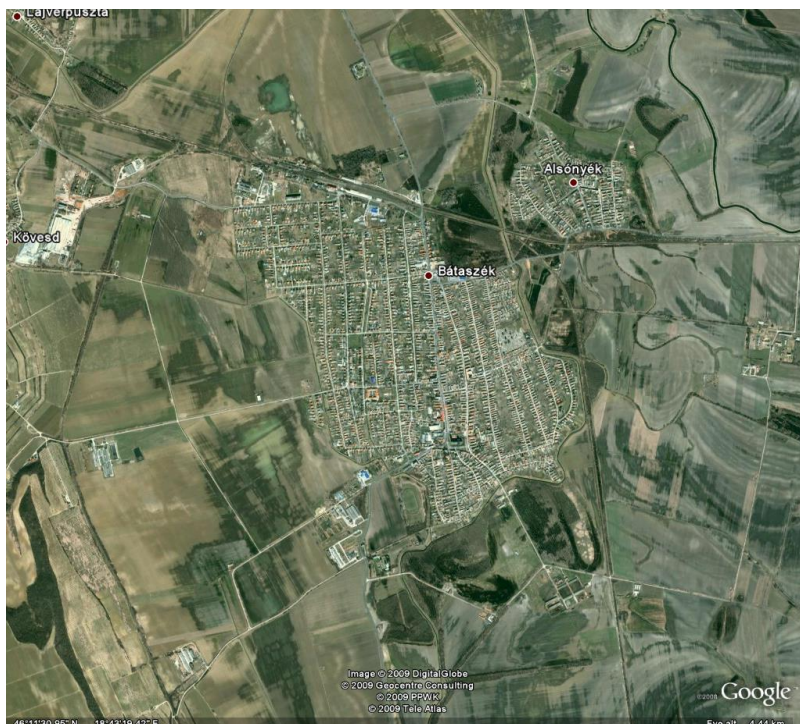
A Szekszárdi járás Tolna megyéhez tartozik, Szekszárd székhellyel. Területe 656,18 km², népessége 59 412 fő, népsűrűsége pedig 91 fő/km² volt 2013. elején. 2013. július 15-én két város (Szekszárd és Bátaszék) és 15 község tartozott e közigazgatási egységhez. A Szekszárdi járás a járások 1983-as megszüntetése előtt is létezett, ezen a néven az 1950-es járásrendezéstől kezdve. A járáshoz tartozó települések: Alsónána, Alsónyék, Báta, Bátaszék, Decs, Harc, Kistormás, Kölesd, Medina, Őcsény, Pörböly, Sárpilis, Sióagárd, Szálka, Szedres, Szekszárd, Várdomb.

³ KSH adatok

Bátaszék Tolna megye és a Szekszárdi járás dél-keleti részén, a Sárköz tájegységben, közel a Baranya-Tolna megyehatárhoz helyezkedik el. Fontos vasúti és közúti csomópont; elágazó útirányok metszéspontjában található. Átszeli a Mohácsról Szekszárdon át a 6-os útra becsatlakozó 56-os számú főútvonal, illetve leágazik ebből a Baja-Szeged irányába tartó 55-ös főút. A város nemcsak közúton közelíthető meg, itt van a csomópontja az észak-déli és kelet-nyugati vasútvonalaknak. Az Alföld sík vidéke és a Baranyai dombság találkozási pontja, valamint a Duna közelsége és éghajlati adottságai miatt a terület emberi település számára mindig is alkalmas volt. A terület éghajlatát kiegyenlített hőmérsékleti és csapadék viszonyok jellemzik, ez a mezőgazdaság szempontjából különösen kedvező. A Sárközi területek emellett kitűnő termőtalajjal is rendelkeznek, melynek összetevői a lösz, homok és ártéri üledék. Különösen szőlő- és gyümölcsstermesztés céljára alkalmas terület.⁴

⁴ kulturális stratégia 2011-2014

Bátaszék környékéről már a vaskortól írásos emlékek tanúskodnak az itt élő népcsoportról, akiket keltáknak neveztek, s akik a környéken nagy telepeket hoztak létre (Báta-Öreghegy, Farkasd, Szekszárd). Őket az időszámítás környékén a rómaiak igázták le, s így környékünk is Pannónia provincia része lett. A barbár támadások kivédésére a rómaiak hadi utat építettek Óbudától Eszékig, melyet egész hosszában katonai telepekkel erősítettek meg.

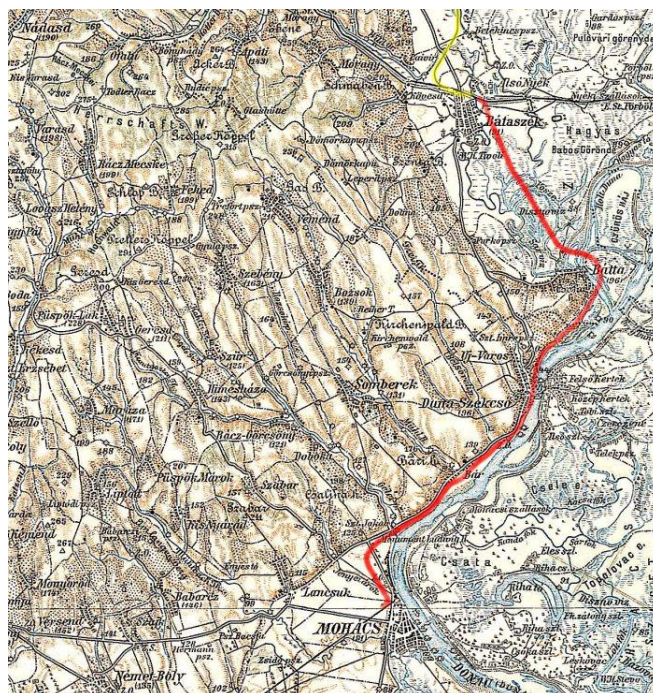
A II. Géza király uralkodása idején elsőként Bátaszék területére települő és itt kolostort építő cisztercita rend 1142-ben kelt cikádori apátság alapító levele az első dokumentum, amely a települést írásos formában említi. A tatárjárás egy csapásra véget vetett a prosperáló monostori életnek. Egy portyázó tatár csapat felgyújtotta és porig rombolta a monostort és a templomot. A monostorban, ez időben is folytatódott a szerzetesi élet, de a helyreállítást csak akkor tudták elkezdni, amikor 1347-ben és 1353-ban a bátmonostori Töttös család nagyobb összeggel dotálta az újjáépítést. Így sem tudták teljes nagyságában helyreállítani, s a templom rövidebb lett a tatárjárás előtti állapotnál. Ettől az időtől már jelentkeztek a monostorban a válság jelei.⁵

A település legfontosabb vonzó ereje a közlekedésben elfoglalt központi szerepből adódott. A vízi és szárazföldi utak fókuszában fekvő település a só szállítása, bor- és marhakereskedelem révén hamar jelentős településsé, a környék központjává fejlődött. Már a 15. század első felében mezővárosi rangot kapott. A folyamatos fejlődést – ahogy az akkori magyar királyság jelentős részén – csak a török pusztítás állította meg.

A török hódoltság idején a lakosság többsége elmenekült, vagy lemészárolták. Helyükre a törökök rácokat telepítettek. A törökök utáni újjáépítést délszláv, majd Németországból behívott telepések biztosították. A 18. század közepére Bátaszék ismét jelentős mezővárossá fejlődött. Lakossága meghaladta a 2000-et, a németek mellett jelentős magyar és szerb népesség is élt a városban. Bátaszék visszakapta vásártartási jogát, és Tolna megye egyik leggyorsabban fejlődő városává vált.

A 1800-as években – az európai polgárháborúk elől lovas szekerekkel menekülve – Ukrajnából cigányok érkeztek a településre. Az idetelepülő cigányok a lovári nyelvet beszélték és beszélik ma is.

⁵ bataszek.hu

A következő nagy fejlődési hullám a 19. század második felében érte el a települést, amikor itt alakult ki Tolna megye, – Dombóvár után második legnagyobb – vasúti csomópontja. A vasútépítés az iparosodásra és a mezőgazdasági termények gyorsabb piacra juttatására is ösztönzőleg hatott. Malom, téglagyár, sajtüzem, fonoda épült. Az 1860-as évek közepén egy tűzvészben a település nagy része megsemmisült, az újjáépítés azonban gyorsan megtörtént. A fejlődés innen töretlen volt az I. világháborúig.

A századforduló legnagyobb eseménye az új neogótikus templom felépítése volt, amelyet 1903-ban szenteltek föl. Hofhauser Antal budapesti műépítész-tanár a Bátaszéki templommal Közép-Európában is jelentőséggel bíró építészeti alkotást valósított meg.⁶

A város gazdasági, szellemi életét jelentősen befolyásolta a II. világháború, majd azt követően a sváb lakosság kitelepítése, valamint a felvidéki magyarok, bukovinai székelyek betelepítése. Bátaszék lakossága az 1940-es évek végére így nagyobb részt kicserélődött.

⁶ kulturális stratégia 2011-2014

Az 1960-as évek elején újrainduló gazdasági fejlődésben és a településnek a térségben betöltött vezető szerepében az 1989-90-es „rendszerátviteli” évek újból megtorpanást jelentettek. Ez a megtorpanás 1995-ig tartott, amikor is a városi rang ismételt megszerzése új lendületet adott a város gazdasági kulturális életének és soha nem látott nagyságú infrastruktúra fejlesztésekre került sor az elmúlt években.

Bátaszék az 1990-es évektől 2014-ig jelentős változáson, fejlődésen ment keresztül. Az akkori több települést magába foglaló nagyközségi közös tanácsból 1990-ben önálló nagyközségi önkormányzat lett. Megkezdődött az önkormányzatiság „kitalálása” településünkön is, ami sok nehézséggel és buktatóval járt. Sok éves lemaradást pótolva megépültek a különböző infrastrukturális hálózatok (gázhálózat, kábeltelevíziós hálózat, telefonhálózat, bizonyos település részeken a vezetékes ivóvíz, szennyvízhálózat, csillagpontos rendszerű televíziós hálózat, szilárd burkolatú közutak). Folyamatosan átalakult a mai formában fellelhető intézményi struktúra, mely a lakosság igényeit hivatott ellátni. Mindeközben a település 1995-ben visszakapta városi rangját, melyhez méltóan kemény munkával sikerült a település térségi meghatározó szerepét visszaállítani.

A járási rendszer újjáalakítása dacára megmaradt a város kistérségi központi szerepe.⁷

4.2.2. A helyi gazdaság és a helyi társadalom statisztikai mutatói

A település lélekszáma, ahogy a megyei vagy az országos mutatók, csökkenő tendenciát mutat, ami a születés csökkenése mellett az előregedésből, másrészt elköltözésből adódik.

⁷ Bátaszék város gazdasági cselekvési terve 2015-2019.

Születések, halálozások számának alakulása:

Év	Születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)
2011.	44	86
2012.	50	85
2013.	45	73
2014.	58	112

Forrás: Bátaszék Város Polgármesteri Hivatala

Lakosság szám alakulása (2014. december 31.):

Év	Lakosság száma (fő)	Csökkenés előző évhez képest (%)
2011.	6728	- 1,6
2012.	6689	- 1,6
2013.	6627	- 1,0
2014.	6575	- 1,7

Forrás: Bátaszék Város Polgármesteri Hivatala

Népesség kor szerinti megoszlása (2015. január.1.):

Kor szerinti csoportosítás	Fő	Korcsoport	Fő	Megoszlás %-a
0-2	169	Gyermek és fiatalkorú	1017	15,5
3-5	154			
6-13	459	Munkaképes korú	4276	65,0
14-17	235			
18-64	4276	Időskorú	1282	19,5
65-	1282			
Összesen:	6575	Összesen:	6575	100

Forrás: Bátaszék Város Polgármesteri Hivatal

A település foglalkoztatáspolitikai mutatói:

Megnevezés	Mutatószám	
	2013. december	2014. december
Regisztrált álláskeresők száma (fő)	207	165
365 napnál hosszabb ideje munkanélküli (fő)	54	42
Álláskeresési ellátásban részesülők száma (fő)	20	28
Szociális ellátásban részesülők száma (fő)	61	44
25 év alatti (fő)	41	27
50 éves és idősebb (fő)	58	46
Pályakezdő (fő)	37	25
Munkaképes korú lakosság száma (fő)	4400	4598
Lakónépesség (fő)	6388	6380
Munkanélküliségi ráta (%)	7,7	6,3

Forrás: Bátaszék Város Polgármesteri Hivatal

A település közfoglalkoztatási mutatói az elmúlt két évben:

	Tervezett létszám (fő)	Tényleges létszám (fő)	Garantált min.bér (fő)	Közp. tám. (e Ft)	Önkorm. forrás (e Ft)
2013. év	76	91	9	27.638	1.570
2014. év	91	144	14	26.315	3.034

Forrás: Bátaszék Város Polgármesteri Hivatal

4.2.3. Az adekvát helyi szabályozás

4.2.3.1. 17/2011. (XII. 21.) önkormányzati rendelete a helyi közművelődési feladatok ellátásáról

A szóban forgó rendelet hatálya kiterjed az alábbi intézményi, szervezeti körre:

- a.) a Petőfi Sándor Művelődési Házra, a keretei között működtetett Tájháza és a Romkertre,
- b.) a „Keresztély Gyula Városi Könyvtára”, amely elsődleges feladatán, a nyilvános könyvtári ellátáson túl részt vállal a város közművelődési feladatainak ellátásában.
- c.) az egyéb közművelődési feladatokat is ellátó Mikrotérségi Óvoda és Bölcsődére.
- d.) a rendelet által szabályozott megállapodással, szerződéssel vagy más módon támogatott szervezetekre, intézményekre, magánszemélyekre, civil közösségekre, amelyek a jelen rendeletben meghatározott feladatokat ellátják.

A rendelet cél- és feladatrendszere megfelel az 1997. évi CXL. törvényben foglalt előírásoknak.

4.2.3.2. 1/2015.(I.27.) önkormányzati – r e n d e l e t e az önkormányzat által államháztartáson kívülre nyújtott támogatásairól

E rendelet személyi hatálya az államháztartás körébe nem tartozó, bátaszéki székhelyű jogi személyekre, alapítványokra, közalapítványokra, egyesületekre – amelyeket a bíróság nyilvántartásba vett, és az alapító okiratuknak/alapszabályuknak megfelelő tevékenységüket ténylegesen folytatják, – továbbá történelmi egyházak helyi közösségeire (a továbbiakban együtt: civil szervezetek) terjed ki.

A rendelet szabályozza a támogatás módozatait, a támogatás alapelveit, a pályázatok kiírásának és –benyújtásának, valamint az elszámolásnak a szabályait.

Nevesíti a kiemelten támogatott szervezetek körét. Felsorolja – tevékenység alapján – a civil szervezetek típusait, mások mellett bevezeti a „közművelődési szervezetek” kategóriáját.

4.2.3.3. Bátaszék város Önkormányzat 2015-2019. évi Gazdasági-cselekvési Programja

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a következőket rendeli:

(1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Ennek megfelelően Bátaszék város Önkormányzata 2015. február 26-i ülésén elfogadta a 2015-2019 közötti időszakra irányuló gazdasági programját, amely így időben egybeesik a közösségi művelődési stratégia terminusával, ezért a gazdasági program fejlesztési koncepciójának „Közművelődés, idegenforgalom, műemlékvédelem” című fejezetében megfogalmazott célokat figyelembe vesszük e dokumentum helyzetelemzésében.

4.2.4. A helyi kulturális intézményrendszer

Bátaszék város Önkormányzata a kötelező feladatként megjelölt közművelődési tevékenységet ellátó intézmények szakpolitikai irányításával a Közművelődési, Oktatási, Ifjúsági és Sport Bizottságot bízta meg.

Bátaszék város két költségvetési intézményt tart fenn a 1997. évi CXL. törvényből adódó kulturális feladatainak ellátására, ahogy ez kiderülhet a 4.2.3.1. pontban hivatkozott helyi rendelet idézett szakaszából is.

4.2.4.1. Petőfi Sándor Művelődési Ház

A Petőfi Sándor Művelődési Ház alapító okirat szerinti alaptevékenysége: a helyi közművelődési és kulturális tevékenység támogatásával kapcsolatos feladatok ellátása, helyi újság kiadása, tájház fenntartása. Az intézmény 1967-ben kezdte meg a működését. Önálló jogi személy. Önállóan működő, gazdálkodási feladatait munkamegosztási megállapodás alapján a Bátaszéki Közös Önkormányzati Hivatal látja el. A munkamegosztás és a felelősségvállalás rendjét együttműködési megállapodás szabályozza.

Alaptevékenységei:

581400	Folyóirat, időszaki kiadvány kiadása
680002	Nem lakóingatlan bérbeadása, üzemeltetése (Alaptevékenység kiegészítő tevékenységeként a meglévő tárgyi kapacitások jobb kihasználása érdekében külső szolgáltatás nyújtása, helyiségek bérbeadása)
910203	Múzeumi kiállítási tevékenység
910501	Közművelődési tevékenységek és támogatásuk
910502	Közművelődési intézmények, közösségi színterek működtetése
932919	M.n.s. egyéb szórakoztatási tevékenység ⁸

A 2015-ben az intézmény 1995-2014 között időszakáról készített beszámolóban a művelődési ház feladatait három dimenzióban határozta meg:

- A HELYI KULTÚRA: *A település, a kistérség környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismertetése, a helyi közösségi művelődési szokások gondozása.*
- AZ ÖNKIFEJEZÉS ÉS KREATIVITÁS KULTÚRÁJÁNAK GONDOZÁSA.
- AZ ÜNNEPI ÉS EGYETEMES KULTÚRA GONDOZÁSA.

⁸ alapító okirat szerinti besorolás

A Petőfi Sándor Művelődési Ház Bátaszék központjában helyezkedik el. Az épület egykor a helyi ipartestület tulajdonaként, annak székháza volt. Az épületet az 1950-es években a községi tanács saját tulajdonba vette és kisebb átépítések után, hivatalosan 1957-től a művelődés színterévé tette. A 20. sz. elején iparos művelődési házként létesített épület felújítások és bővítések következtében kapta jelenlegi formáját. „Az intézmény legfontosabb feladata a helyi kulturális, szociális, információs tőke hasznosítása, fejlesztése, őrzése és közismertté tétele.”⁹ Az intézmény megfogalmazott küldetése szerint átfogja az iskolarendszeren kívüli művelődési, képzési, szórakozási, tájékoztatási, közösségi lehetőségeket. A művelődési házban végzett közművelődési tevékenység a helyi társadalom kulturális szükségleteinek kielégítését, önművelő, önképző, amatőr művészeti ambícióinak, társas kapcsolatigényének, közéleti, közösségi, szórakozási lehetőségeinek biztosítását, szakmai szolgálatát jelenti.

A művelődési ház koordinálásával valósulnak meg a városi nagyrendezvények (Bátaszéki Farsang, májusfaállítás, a Bátaszéki Majális, a Bátaszéki Pünkösd, Bárdos Lajos Kórus Fesztivál, a Szüreti Felvonulás, Gasztronómiai Fesztivál és a Karácsonyi Koncert), az intézmény szervezi a városi ünnepeket és fesztiválokat (majális, testvérvárosok közötti nemzetközi ifjúsági találkozó, szüreti fesztivál). A művelődési ház szervezi a helyi római katolikus templomban az ünnepi komolyzenei koncertet, karácsony előtt pedig a kórushangversenyt. A népzenei, néptáncos kedvelők részére októbertől májusig havonta táncházat szerveznek. Ezeket a rendezvényeket távolabbi településeken élők is látogatják, így a Bátaszéki Petőfi Sándor Művelődési Ház részt vesz szélesebb környezetében, a kistérség, illetve a mikrotérség közművelődési ellátásában.

Az intézmény jelentős befogadó hely a civil szervezetek számára. A művelődési ház otthont ad a helyi néptánc csoportoknak (Heimat Német Nemzetiségi Tánccsoport, Bátaszéki Felvidéki Tánccsoport), helyet biztosít a nyugdíjas egyesületek összejöveteleikhez, a város iskoláinak, intézményeinek rendezvényeihez. Felkarolja és szakmailag támogatja, segíti a művelődési közösségek, művészeti együttesek működését, igény és lehetőségek függvényében az egyéb civil szervezeteket is.

⁹ http://www.bataszek.hu/onkorm/index.php?option=com_content&view=article&id=85&Itemid=129

A *Tájház* és a *Romkert* üzemeltetése a művelődési ház feladatai közé tartozik. Ezek az egységek egyedülálló lehetőségeket, a településen túl ható kulturális szolgáltatásokat kínálnak.

A tájháznak otthont adó épület 1892-ben épült, eredeti küllemét egyedülállóan megőrizte. A Tájház különleges gyűjteménye mellett Székely Albert faórája, „Székely Kálvária”, állandó kiállítások (iskolatörténeti, régi mesterségek, mezőgazdasági és régészeti) színesítik az épületet. Műemléki védelem alatt áll.

A helyi gyűjteményként működő tájházban a helyi nemzetiségi népcsoportok kultúráját, életét bemutató kiállítási anyag mellett a Tájház pincéjében létesült egy felbecsülhetetlen értékű kőtár, amely alkalmas látogatók fogadására, és általa a létesítmény turisztikai vonzereje is megnőtt.¹⁰ A Tájház közösségi helyisége egyre nagyobb szerepet kap a város kulturális és közösségi életében. Az egyesületek közül egyre többen veszik igénybe programjaik megszervezésénél.

A Cikádori Kolostortemplom a magyarországi cisztercita építészet legrégebbi emléke. Eredetileg háromhajós, keresztház, egyenes szentélyzáródású volt. Később, feltehetően a 14. században, a szentélyt átépítették, bővítették, és sokszögzáródásúra alakították.¹¹ Ennek a középkori építménynek a feltárt romjait kezeli a művelődési ház.

A Romkerthez kapcsolódóan igény esetén csoportos idegenvezetéseket tartanak, amely esetenként kiterjed a műemléktemplom bemutatására is. Itt is megmutatkozik az önkormányzat és az egyház hagyományosan jó viszonya, együttműködése.¹²

Bátaszék város hivatalos lapjának a *Cikádor* című havilapnak a szerkesztése és kiadása a művelődési ház feladata.

A képviselő-testület által létrehozott Települési Értéktár Bizottság aktív tagja.

Az intézmény az utolsó lezárt gazdasági évben (2014) hozzávetőlegesen 19 millió forinttal gazdálkodott.

A 2014-es állapot szerint az intézmény személyi állománya öt és fél státuszon foglalkoztatott kör. Valamennyien közalkalmazottak. A személyi állományból három

¹⁰ <http://www.bataszek.hu/dokumentumtar/ertektar/16.pdf>

¹¹ <http://www.bataszek.hu/dokumentumtar/ertektar/19.pdf>

¹² helyi közművelődési rendelet melléklete

fő a szakalkalmazott. A stratégiaalkotás időszakában (2015 tavasz) az egyik szakalkalmazotti státusz betöltetlen.

A Tájházzal és a Romkerttel a művelődési ház három telephellyel működik.

4.2.4.2. Keresztély Gyula Városi Könyvtár

A könyvtárat 1958-ban létesítették 159 kötettel. Az intézmény névadója látta el először a könyvtárosi feladatokat. A könyvtári létesítmény 1963 óta működik jelenlegi helyén. Az intézmény önálló jogi személy. Az intézmény teljes jogkörrel rendelkező, részben önálló gazdálkodású költségvetési szerv.

Az intézmény feladatai:

- a gyűjtemény helyi igényeknek megfelelő folyamatos fejlesztése; feltárása és megőrzése;
- a gyűjtemény gondozása és rendelkezésre bocsátása;
- tájékoztatás nyújtása a könyvtár és dokumentumainak szolgáltatásáról;
- más könyvtárak szolgáltatásainak és dokumentumainak elérhetőségének biztosítása
- részt vesz a könyvtárak közötti dokumentum és információ cserében;
- közhasznú információs szolgáltatás;
- helyismereti információk és dokumentumok gyűjtése;- a fenntartó által meghatározott városi ünnepek megvalósításához szükséges irodalom szolgáltatása;
- szabadpolcos állománnyal rendelkezés.

Általános feladatként jelenik meg:

- az állomány gondozása és megőrzése;
- az állomány állagának folyamatos ápolása;
- a könyvtárhasználati feltételek betartatása; rugalmasan kezelve az internet és számítógép használat feltételeit. ¹³

¹³ 2014. évi intézményi beszámoló

Felnőtt és gyermekkönyvtári állománya, értékes helytörténeti gyűjteménye és teljes körű, nyilvános könyvtári szolgáltatási rendszere van. A könyvtárközi kölcsönzés jól működő ingyenes szolgáltatás.

Rendezvényei jellemzően a könyvtárhasználathoz, az olvasási kultúrához kapcsolódnak. Író-olvasó találkozók, kiállítások (Mini Galéria), irodalmi esteket, könyvtárhasználati foglalkozásokat szerveznek. A könyvtár Könyvbarát klubot és Varrókört működtet. A kulturális és egyéb rendezvényekről sajtóbibliográfiát készítenek.

A városban a nyilvános internetes szolgáltatást a könyvtár végzi, hétköznapokon vehető igénybe. Sikeres TIOP pályázat eredményeként bővítették a könyvtár számítógép parkját, és az informatikai szolgáltatások körét, közülük kiemelkedik a fogyatékkal élők számára biztosított speciális számítógép.

Az intézmény az utolsó lezárt gazdasági évben hozzávetőlegesen 21 millió forinttal gazdálkodott, továbbá 6 millió forint pályázati forrást (TÁMOP 3.2.4.) használt fel.

A 2014-es állapot szerint a személyi állományból két fő a szakalkalmazott, akik közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatottak. A takarítási feladatok kiszervezésre kerültek. Három fő a kulturális közfoglalkoztatás keretében segíti a könyvtár működését.

A könyvtár egy telephellyel működik.

4.2.4.3. A kulturális feladatellátásban közreműködő köznevelési intézmények

a.) Bátaszéki Mikrotérségi Óvoda és Bölcsőde

Ezt az intézményt az ún. Mikrotérségi Óvoda és Bölcsőde Intézmény-fenntartó Társulása alapította, ahogy ez a szervezet a fenntartója is. Jellegzetessége, hogy több település óvodai nevelésével és bölcsődei ellátásával való feladatot lát el. Központja Bátaszék város. Tagintézményei vannak Alsónyéken és Pörbölyön. Az óvodai nevelés biztosítása települési önkormányzati feladat maradt, így a városnak

meghatározó szerepe van az ott folytatott nevelési tevékenységben. Az intézményt nevesíti a helyi közművelődési rendelet, mint olyan entitást, amelynek Bátaszék város közművelődési feladatokat adhat, nyilván nem az alaptevékenységi körében. Az intézmény jelenlegi formája a közoktatási intézmények (általános iskola, alapfokú művészetoktatás, gimnázium) államosításával alakult ki.

b.) Cikádor Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola

Ezek az oktatási intézmények a KLIK-be történő beemelésük előtt Bátaszék város önálló közoktatási intézményei voltak. Az intézmény elnevezéséből megállapítható, hogy többprofilú és több feladat ellátási helyen működik. Az egyes tagintézmények – tekintettel korábbi önálló időszakunkra – külön-külön is közreműködnek a település kulturális életében: Ennek formái: intézményhez köthető rendezvények, létesítmény biztosítás, közösségek gondozása. Az általános iskolai tagintézményben („Dorottya”) hagyományai vannak a nemzetiségi oktatásnak, az ehhez kapcsolódó hon- és népismeretnek.

Az integrált intézmény legrégebbi művészetoktatási egysége a zeneiskola, amely a bátaszéki zenei művészeti együttesek utánpótlás-nevelő bázisa. A zeneiskola keretében iskolai fúvószenekar is működik

A gimnázium („Géza”) tudományos diákköri tevékenysége túlmutat az iskola keretein, mivel tudományos-ismeretterjesztő előadásai népszerűek a városi közönség előtt is. A gimnázium hagyományos rendezvényei szintén kinőtték az iskola kereteit. A virágvasárnapi misét követően minden évben élő passiójátékot mutatnak be helyi szereplőkkel, amelyben a Bátaszéki Szent Cecília Kórus és a gyermekkórus működik közre. A gimnázium kulturális programjai között szerepel minden évben az intézmény névadójához kapcsolódó Géza-napi kulturális eseménysorozat - a Géza-napi felvonulás, a Szavalóverseny és a Gálaműsor. A Géza-napi koronázási ünnepség és felvonulás városi rangú esemény.

4.2.4.4. A településen működő civil szervezetek és nemzetiségi önkormányzatok

Bátaszék város lakónépességéhez mérten a helyi civil szervezetek tevékenységcsoport szerinti összetétele és aktivitása optimálisnak mondható. A KSH aktuális kimutatása szerint a városban székhellyel rendelkező nonprofit szervezetek száma 41. Ebben a felsorolásban azonban hat olyan szerveződés található, amelyet nem tekinthetünk klasszikus civil szervezetnek: nonprofit gazdasági társaság, helyközség, közalapítvány és választási szövetség. A statisztikai adatgyűjtésnél ezeket is figyelembe veszik. A város saját kimutatásában 31 közösség szerepel civil szervezetként, továbbá hét alapítvány. Az alapítványoknál egyértelmű a jogi helyzet. A többi 31 szervezet esetén azonban nem mindegyik *civil szervezet*, tekintettel arra, hogy az ma már egy jogi kategória is és bírósági nyilvántartásba vétellel jön létre, alapvetően egyesületi formában. A kulturális területen egyáltalán nem ritka – ahogy esetünkben is tapasztalható –, hogy öntevékeny csoportok, művészeti közösségek nem válnak jogi személyiséggé. Ebből adódik a két lista közötti eltérés, amelyek 2. számú és a 3. számú mellékletekben szerepelnek. „Kedvező „minősítést kapott a bátaszéki civil társadalom a Sebestény István: *A nonprofit szervezetek és az önkormányzatok kapcsolata 2012* című 2015-ben megjelent kiadványban (Sebestény, 2015:44). A tanulmány célja volt a helyi civil szervezetek és az önkormányzatok viszonyának értékelése. Bátaszék esetében a 2004-es *perifériális, kapcsolathányos* helyzetből a minősítés 2012-re *participatív, részvételi* helyzetűvé változott.

A helyi civil társadalom vitalitásának egyik biztosítéka Bátaszéken a jól szervezett német és székely közösség. Ez érzékelhető a bátaszéki székhelyű civil szervezetek összetételén.

A városban két kisebbségi önkormányzat is működik. A Német Kisebbségi Önkormányzat a hagyományápolás, az anyaországi kapcsolattartás területén, a Roma Kisebbségi Önkormányzat a hagyományápolás, illetve a mezőgazdasági kultúra terjesztése területén aktív. A kisebbségi önkormányzatok és a nemzetiségi civil szervezetek önálló rendezvényeik mellett – aktív közreműködői a különböző városi eseményeknek is.

A város nemzetközi kapcsolatai igazodnak a Bátaszéken letelepedett vagy innen elszármazott emberek, nemzetiségi csoportok történelmi-földrajzi gyökereihez, identitásához. Bátaszék három partnervárosi kapcsolatot gondoz: a németországi Besigheim várossal, a romániai Gyergyóditróval és a szlovákiai Nagysallóval.

A Cikádori Apátság alapításának 850 éves évfordulója alkalmából tartott rendezvénysorozat részeként 1992-ben, ünnepélyes keretek között írt alá az akkor településvezetés testvérvárosi szerződést (megállapodást) a németországi Besigheimmel. 1996-ban a Romániában, Erdélyben található Gyergyóditróval, a szlovákiai Nagysallóval egy évvel később alakítottak ki partnerséget. Cserelátogatások, cseretáborozások, nyújtanak alkalmat a települések lakói közötti barátság elmélyítésére, egymás jobb megismerésére.¹⁴

A testvértelepülésekkel a kapcsolattartás tartalma az oktatás, a kultúra és a sport terén említésre méltóak. A kapcsolatok mind önkormányzati, mind társadalmi szervezeti szinten kimutathatóak. A diákcserek mellett évenként kölcsönösen fellépnek egymás rendezvényein a testvérvárosok tánccsoportjai, kórusai. E partnerségi kapcsolatok hazai viszonylatban optimálisnak nevezhetők, amelyek tehát a kulturális cserén keresztül érvényesülnek igazán.

4.2.4.5. Kultúratámogató közalapítvány

Bátaszék város alapítója egy, mások mellett a kultúrafinanszírozást, a kulturális és örökségvédelmet is szolgáló közalapítványnak. A közalapítványt 2003-ban hozták létre. A szervezet elnevezése: Bátaszék város Közoktatási, Közművelődési és Műemlékvédelmi Közalapítványa

Az alábbi célra alapították: „A Bátaszék városban a helyi önkormányzat által fenntartott közoktatási, közművelődési és közgyűjteményi intézmények működési feltételeinek javítása, a város területén levő műemlékek védelme, fenntartásának biztosítása, művelődési, kulturális és közgyűjteményi intézményrendszer megteremtéséhez támogatás nyújtása, a településen élő népcsoportok tárgyi

¹⁴ http://www.bataszek.hu/onkorm/index.php?option=com_content&view=article&id=346&Itemid=202

emlékeinek, néprajzának, állandó kiállításához szükséges feltételek anyagi támogatása.

A célok megvalósítása érdekében az alábbi tevékenységeket végzi:

b.) nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés

c.) kulturális tevékenység

d.) kulturális örökség megóvása

e.) műemlékvédelem

f.) a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségekkel, valamint a határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenység

g.) közhasznú szervezetek számára biztosított csak közhasznú szervezetek által igénybe vehető szolgáltatások¹⁵

A közalapítvány 2014-ig egyetlen önkormányzathoz köthető pénzügyi forrása volt a település civil szervezeteinek.

4.2.5. A településen folytatott kulturális-művelődési tevékenység áttekintése

A település művelődési élete jelentősebb fejlődésnek a 18. században indult. Mivel a török után tömegesen telepítették ide a németeket, Bátaszék népessége csaknem két évszázadon át német többségű volt. Így az első civil szervezet – a Bátaszéki Lövészegyesület – is német nemzetiségű volt. Az egyesület célja jeles ünnepek alkalmával testületileg történő kivonulás és díszlövés leadása volt, de emellett saját zenekart is működtettek. A Széchenyi által alapított Nemzeti Kaszinó mintájára Bátaszéken két társulat jött létre; 1865-ben a Polgári Casinó, 1867-ben pedig a Kereskedelmi Casinó. Mindkét egyesület, művelődési célokat tűzött maga elé. Hírlapok és könyvek olvasását, önképzést, emellett multságokat, műelőadásokat is rendeztek. 1880-ban alakult meg a Bátaszéki Dalárda, 1883-ban pedig a Bátaszéki Népkör, amelynek célja volt „*a közértelmességet olvasás és művelt társalgás útján előmozdítani.*”¹⁶

¹⁵ alapító okirat szerint

¹⁶ Bátaszék története II. Józseftől 1944-ig 223.o.

Bátaszéken a 20. század első felében, – az 1949-es megszüntetésig – mintegy 79 egyesület működött. Köztük kulturális célú szerveződések, például: olvasóköri, dalárdaénekes-és zeneegyesület, székely kórus, csillagászati egyesület.

Az 1945-1990-ig terjedő közel ötven év során a magyar kultúrpolitikát jellemző művelődés-felfogások változásai Bátaszék kulturális életében is jól követhetők.

Az 1945-48-as évek úgynevezett „szabad művelődésének időszakában, - mely verbálisan ugyan az egyéni szabadságot deklarálta a művelődésben - elvéreztek a településen a két világháború között működő egyesületek. Az egyesületek megszűnése hosszú távon a település gazdag, sokrétű kulturális hagyományainak elsorvadásához vezetett.

Az '50-es és a -70-es évek közötti időszakban, a „népművelést” előtérbe állító direkt kultúrpolitika időszakában, sok esetben párt kezdeményezésre, a helyi és a megyei tanács irányításával a különböző intézmények – mozi, kultúrotthon, könyvtár – lettek a község kulturális életének szervezői. Munkájukat 1949-től Községi Népművelési Bizottság, 1957-től Községi Művelődésügyi Tanács segítette. 1957. augusztus 27-én nyitotta meg kapuját a község első művelődési háza, 1959-ben jött létre a bátaszéki könyvtár 159 db könyvvel. A ma is működő Petőfi Sándor Művelődési Ház 1967-ben hozták létre.

Az 1980-as években a művelődés szerepének újraértelmezése, majd a rendszerváltást követően ismét felerősödő civil szerepvállalás Bátaszék kulturális életét is nagymértékben átformálta. 1990-től korábban a művelődési házban tevékenykedő csoportok egymás után alakultak önálló szervezetekké, különböző kulturális egyesületek jöttek létre.

A művelődési ház funkcióinak a 90-es évek elején bekövetkezett „kiürülése”, az intézmény rossz műszaki állapota és a még alakulóban lévő civil szervezetek okán Bátaszéknek a várossá válás évében (1995) még nem volt semmilyen hagyományos, ismétlődő kulturális rendezvénye. A művelődési ház az 1995-2015 közötti időszakban új erőre kapott és szerepének újragondolásával és a városban évről évre szaporodó egyesületek segítségével, a város lakosságának, térségi és gazdasági súlyának „bőven” megfelelően teljesíti küldetését:

Kurrens városi rendezvények: Bátaszéki Farsang, Városi májusfa állítás, majális; Bárdos Lajos Kórus Fesztivál, Bátaszéki Pünkösd; augusztusi koncert; Bátaszéki Szüreti Napok; Bátaszékről elszármazottak találkozója; Gasztronómiai fesztivál – Népcsoportok Napja; Karácsonyi koncert; 2015-ben várható a várossá nyilvánítás 20. évfordulójának ünnepe.

Városi intézmények rendezvényei: Dorottya-napi rendezvények; Géza-gála; Géza napi felvonulás és koronázási ünnepség; Nemzetközi Matematika verseny; Jékely Zoltán szavalóverseny; Óvodások Kiszebáb égetése; Költészet napja; Gyermeknap a könyvtárban; Általános iskolások kulturális bemutatója; Ünnepi könyvhét, író-olvasó találkozó

Egyházi rendezvények: Élő Passió; Pásztor játékok

Városi civil szerveződések rendezvényei: Székely bál; Székely disznóvágás; Sváb bál; Nyugdíjasok farsangja; Vadász bál, Vadász majális; Öregasszonyfarsang (német nemzetiségiek); Iparos bál; Locsoló-bál nyugdíjasoknak; Születésnap táncháza (felvidéki nemzetiségiek); Német Ki mit tud? ; Horgász majális; Flórián-nap; Orbán-nap; Székely fafaragó-tábor; Iparos Fesztivál, Nemzetiségi est; Táncsoportok karácsonya; Székely betlehemes; Kórushangverseny. 2016-ban tervezett esemény ebben a „kategóriában” a Székelyek Világtalálkozója.

5. Bátaszék város közösségi művelődési stratégiája 2015-2020

5.1 A közösségi művelődési stratégiát megalapozó helyzetelemzés, SWOT-analízis

A településre vonatkozó adekvát információk alapján állítjuk össze Bátaszék város közművelődési feladatellátására, a közösségi művelődés lehetőségeire és korlátaira vonatkozó problémák- és értékek listáját. Kardinális megállapításnak szánjuk, hogy a 2011-2014 közötti időszakra készített stratégiai dokumentum mindhárom prioritása és az abból levezetett intézkedésre vonatkozó javaslatok jelentős része továbbra is cél illetve feladat maradt. Ezeket az „elvarratlan szálakat” beidézzük.

A szóban forgó időszak kulturális-közművelődési stratégiát is befolyásoló országos és lokális szintű változásai:

- új önkormányzati törvény hatálybalépése és ennek következtében az önkormányzati feladat- és hatáskörök jelentős átalakítása,
- a közoktatási intézményrendszer (alap- és középfokú oktatás) államosítása,
- megyei módszertani és szolgáltató közművelődési intézményrendszer átalakítása,
- a lakónépesség számának drasztikus csökkenése,
- kulturális szaktörvény módosítása,
- a kulturális közfoglalkoztatás megjelenése,
- 2014. évi helyi önkormányzati választás, új városvezetés,
- 2015-ben az átmeneti időszakban (két érvényes stratégia között) jelentkező változás, hogy a művelődési ház vezetőjének nyugállományba vonulásával egy 20 éves időszakot zárt az intézmény.

A személyes adatgyűjtés alkalmával összegyűjtött véleményeken, javaslatokon, ötleteken és kritikákon felül négy dokumentumot célszerű figyelembe venni a 2015- 2020 közötti időszak céljainak kialakításához.

1. *A két, városi fenntartású kulturális intézmény 2014 évre, illetve a művelődési ház esetében az 1995-2014. közötti időszakra vonatkozó beszámolóit, amelyeket az önkormányzat 2015. február 26-i ülésén tárgyalta. Ezek az előterjesztések az intézmények vezetői, szakalkalmazottjai részéről írják le a lezárt időszak eredményei mellett a fejlesztés elvárható irányait is.*
2. *Bátaszék, előző fejezetben már hivatkozott aktuális (2015-2019) gazdasági cselekvési programját, tekintettel arra, hogy ez a dokumentum önálló fejezetben tekinti át a közművelődéssel kapcsolatos jövőbeli törekvéseket.*
3. *Bátaszék város Képviselő-testülete 2015. január 22-i ülésén „a helyi közművelődés átszervezéséről szóló stratégiai elképzelés jóváhagyása” tárgyában készített előterjesztést.*
4. *A 2011-2014 közötti terminusra szóló közművelődési koncepciót.*

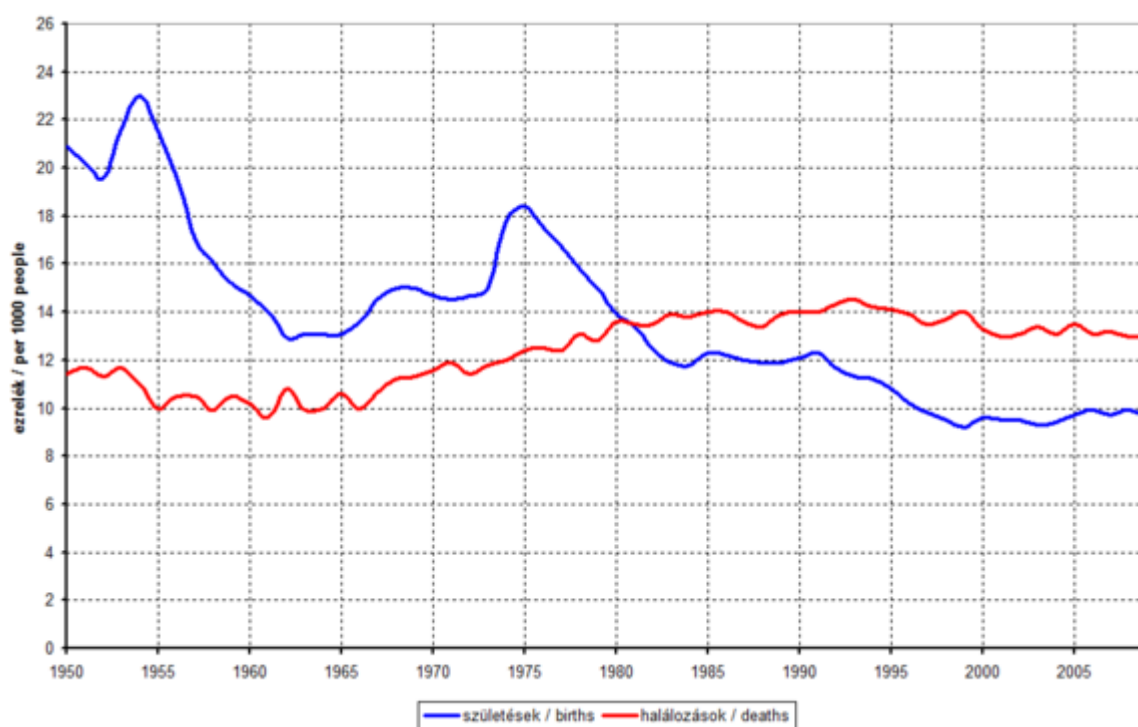
Az így keletkezett adatok, információk együttes figyelembevételével mutatjuk be a helyzetelemző SWOT-analízist és ezek alapján állíthatjuk össze a stratégia célrendszerét. Négy tényező figyelembevétele indokolt a jövő tervezése során: a demográfiai faktor, az intézményi feltételek, közösségek-közönség minősége, a helyi nyilvánosság.

A demográfiai faktor:

Bátaszéket különösen érzékenyen érinti az elvándorlás. Az e dokumentumban is bemutatott demográfiai adatokból megállapítható, hogy a lakónépesség, tehát az életvitelszerűen a településen élő populáció száma radikálisan csökken. A korábban, már a Kádár-korszakban meginduló folyamat az utóbbi fél évtizedben nagyobb fokozatra kapcsolódott. A társadalmi mobilitás évtizedekkel korábban abban nyilvánult meg, hogy az iskolázottabb népesség nem tért vissza lakóhelyére tanulmányai befejezését követően. Ez a jelenség a rendszerváltozást követően felerősödött. Ennek okai: megszűnt a teljes foglalkoztatás, az állami munkahelyek száma radikálisan csökkent, kialakult a piaci bérrendszer, amely jelentős jövedelemkülönbségeket okozott. A fiatal, társadalmilag és gazdaságilag

aktívabb, iskolázottabb munkavállalókat ez mobilizálta és a gazdasági és kulturális központok irányába terelte, ahol versenyképes jövedelemre számíthattak. Ez a folyamat az elmúlt 25 évben teljeseedett ki, de még az országon belül tartotta e csoportokat. Ezt tetézi egy európai szintű probléma, ami a népesedéssel kapcsolatos. Magyarországon az 1980-ban mért 10.707.000 fős népesség 2014-ben 9.877.000 redukálódott, azaz 35 év alatt közel 900.000-rel csökkent. A 2013-as évben a természetes szaporulat -38.000 fő. Évente egy hazai középváros lakosságával csökken a népesség. Különösen veszélyeztetettek a kisebb, kedvezőtlen körösszetételű, számottevő helyi gazdasággal, így perspektívával nem rendelkező települések.

Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Magyarorsz%C3%A1g_n%C3%A9pess%C3%A9ge

Ma, a népesség kétharmada városlakó, miközben a 3.450 önkormányzat nagyjából 10%-a város és ebből az igazán népes települések száma ötven alatt van.

Ehhez járult még hozzá a külföldi munkavállalás tömegessé válása az utóbbi öt évben. Előzmények: elhúzódó gazdasági világválság, devizahitel-válság, a szociális biztonság megbillenése és EU állampolgárságból adódó szabad munkavállalás lehetősége. Az aktív korú és ma már nemcsak iskolázottabb – egy-egy szakmacsoporthoz tartozó – munkavállalók távoznak Nyugat-Európába.

Ezek a tendenciák együttesen és különösen veszélyeztetik Bátaszék város jövőbeli kilátásait. A németajkú lakosság több évszázados jelenléte, ami alapvető fontosságú stabilizáló értéke volt a településnek, jelenleg a mobilitást segítő tényező, tekintettel arra, hogy ez jelentősen megkönnyítheti német nyelvterületen a munkavállalást. Meg kívánjuk jegyezni, hogy ilyen jellegű adatgyűjtést nem végeztünk, de a szakmai- és lakossági körben folytatott beszélgetésekből ez a kép sejlik fel.

Bátaszék lakónépességének alakulása

Év	1900	2003	2008	2010	2014
Fő	7603	7071	6833	6628	6400

A születések számát tekintve kedvező fordulatról beszélhetünk, mivel minimális az emelkedés. Nem tudjuk viszont, hogy ez tendencia-e? Kérdés továbbá, hogy a gazdaságilag aktív népesség elvándorlása következtében a bátaszéki állandó lakcímmel rendelkező személyek közül kik távoznak családotól. Ennek jelentősége az óvodai beiratkozások számában fejeződik ki, ami szintén csökken évről-évre.

Erre a körülményre tekintettel – stratégiánk szempontjából – tartottuk indokoltnak egy ezzel összefüggő adatgyűjtést.

Az általunk lefolytatott – nem reprezentatív, kis mintán elvégzett – kérdőíves (1. számú melléklet) adatfelvétel – amely lakossági és nem szakmai körben készült – 6. kérdése arra vonatkozott, hogy *a foglalkoztatás/tanulás alapvető szükségletén túl milyen további szempontok (szükségletek) játszanak szerepet a lakóhely társadalmi fontosságában, a település megválasztásában.* Abból, a Böhm Antal

által megfogalmazott megállapításból indultunk ki, hogy a lakóhely-munkahely egysége az elmúlt fél évszázadban radikálisan megváltozott, ad absurdum felbomlott (Bóhm,1997:). A kisebb településeket különösen sújtó folyamat, miszerint a GAZDASÁGI BOLDOGULÁS funkciója (Warren,) – ami a településközösség fennmaradásának egyik fundamentuma – súlytalanná vált, így a települések fenntartható fejlődése válik kétségessé.

Az adatokat az alábbiakban – nem statisztikai szinten – foglalhatjuk össze. A válaszok divergáltak, a kis minta ellenére is nagyon eltérő szükségleteket fogalmaztak meg a megkérdezettek: infrastruktúra fejlettsége, egészségügyi alapellátás elérhetősége, szórakozási lehetőségek, közbiztonság, helyi ügyintézés kiterjedtsége, élhető környezet, család elérhetősége, közösségi élet, kulturális élet illetve ezek kombinációja.

A válaszok nem mutatnak egy irányba, azaz ki-ki több terület, ágazat fejlesztését képné kívánatosnak ahhoz, hogy a biztos megélhetés mellett elégedett legyen települése állapotával.

Stratégiánkban azonban a kulturális-közösségi élet területére szorítkozunk, az oda tartozó tényezőket vesszük figyelembe.

Több fórumon elhangzott, hogy olyanok is távoznak, akik összetartják a közösségeket. Így, a közösségek kerültek veszélybe. Helyi kulturális szakemberek egyetértettek abban, hogy az elvándorlás erőteljes és a kulturális-közösségi élmények, programok ezt nem tudják ellensúlyozni.

A kulturális szakemberek, illetve a cselekvő, közösségek irányításában résztvevő polgárok nagyjából 200 főre becsülik azt a közönséget, amely aktív formálója a helyi kulturális életnek, közösségek működtetésének. Az egyes művelődési alkalmak és közösségek között van személyi átfedés, nagy az átjárás.

Jellemző mondatok a szakemberektől, amelyek a demográfiai helyzettel összefüggésben állnak: „ugyanazokra a gyermekekre számít mindenki (ti. kultúra közvetítő)”; „a 18-30 év közöttiekkel elvesztettük a kapcsolatot”; mára gyermekeiket is viszik magukkal (ti. a külföldön munkát vállalók) és ez nyugtalanító.”

Az intézményi feltételek (feladatellátás, finanszírozás, menedzselés):

Az ágazat szabályozását ellátó „helyi közművelődési rendelet”, amelyet a korábbiakban bemutatunk, alapvetően jó. Annak melléklete tartalmazza a 2011-2014 közötti időszakra szóló stratégiai dokumentumot. Amennyiben a képviselő-testület elfogadja e dokumentumot, úgy a mellékletet cserélni kell. A lakosság önszerveződéseivel való kapcsolattartásra is kitér e rendelet, de ehhez szükséges volna a másik fél aktivitása és szerveződése. Az 1997. évi CXL. törvény lehetőséget ad a településen működő kulturális civil szerveződések részére Közművelődési Tanács létrehozására. Egyszerű bejelentési kötelezettséghez kötött, viszont a megalakulást követően jelentős, a kulturális ágazatot érintő döntések előkészítésénél javaslattevési és véleményezési jogot ad a grémiumnak. Ebben az esetben azonban nem az önkormányzat „térfelén pattog a labda”.

Az államháztartáson kívülre történő támogatások helyi szabályozása, egyszerűbben civil támogatási rendelet, szintén ismertetésre került ebben a dokumentumban. Ez a 2015-ben elfogadott norma egy korábbi rendelet felfrissített változata. A rendeletben érdemes lenne a kategóriák pontosítása. A jelenlegi kategóriák:

- a) *egyházak támogatása,*
- b) *hagyományőrző egyesületek támogatása,*
- c) *alapítványok támogatása,*
- d) *sportszervezetek támogatása,*
- e) **közművelődési szervezetek támogatása,**
- f) *egyéb civil szervezetek támogatása.*

Egy példa: a közművelődési szervezet lehet egyesület vagy alapítvány, sőt, lehet jogi személyiség nélküli közösség, a hagyományőrző egyesület és a közművelődési egyesület megkülönböztetése sem indokolt. A kategóriákat tehát vagy jogi forma, jogállás, vagy tevékenység (sport, kultúra, karitatív tevékenység stb.) szerint célszerű megalkotni.

Szorosan kapcsolódik a civil támogatási rendszer átalakításához a város által alapított kultúratámogató közalapítvány további működése. Érdemes áttekinteni annak alapító okiratát és az új helyzethez alakítani azt.

A kulturális feladatok ellátása és annak finanszírozása Bátaszéken sem csak az önkormányzat által fenntartott két közművelődési intézményben, azok telephelyein, hanem az állami fenntartásba került köznevelési intézményekben illetve intézmény fenntartó társulás formájában fenntartott mikrotérségi óvodában valósul meg. Ezek a köznevelési intézmények, a tanulók szabadidős, tanórán kívüli tevékenységének szervezése mellett jelentős kulturális missziót töltenek be a város összes polgára felé. Egyes esetben közösségi szinttel – általános iskolai sportcsarnok – járulnak hozzá a jelentősebb társasági események lebonyolításához. A gimnázium a Géza nappal kiemelkedő kulturális teljesítményt hozott létre és a tudományos ismeretterjesztés területén hiánypótló a tevékenysége. Intézményekhez nem kötött módon a nemzetiségi önkormányzatok illetve civil szervezetek, jogi személyiséggel nem rendelkező közösségek is a kultúra közvetítői önállóan és közreműködő partnerként. A települési munkamegosztásban említésre méltó az „IPAROS”, mint közösségi szint, amely a művelődési háztól átvett eszközökkel is működik. A nemzetiségek által használt régi óvodaépület rossz műszaki állapotban van, felújításra szorul, de annak használói ragaszkodnak ahhoz, abban az esetben is, ha esetlegesen új kulturális intézmény épülne. Természetesen, ha egy ilyen eset előáll, az épület tulajdonosaként az önkormányzat határozza meg a létesítmények új funkcióit az összes érdekelt álláspontjának figyelembevételével.

A két városi fenntartású intézmény alapfeladatait a stratégia közvetlen kontextusa részeként ismertettük. A továbbiakban, a szóban forgó szervezetek alapvető problémáinak áttekintése történik.

A Petőfi Sándor Művelődési Ház 19. századi épülete és jelenlegi szervezete komoly kihívásként éli meg egy kisváros 21. századi kulturális alapellátásából adódó kötelezettségeit.

Ezek a kötelezettségek különösen: közösségi szintér biztosítása a helyi köznevelési intézményeknek, a helyi civil szervezeteknek (székelyek, németek, nyugdíjasok), a

helyi vállalkozóknak, egyes városi ünnepeknek, más üzleti vagy jótékonyági célú alkalmaknak (vásárok, adományosztás, véradás), valamint a hagyományos közművelődési tevékenységek szervezése, lebonyolítása, amelyek helyi formái a következők:

- kiállítás megnyitók szervezése, kiállítások rendezése
- városi rendezvények szervezése, lebonyolítása
- táncházak bonyolítása
- különböző korcsoportú (gyermekek, tanulók, diákok) közösségek gondozása
- filharmónia koncertek, színházi előadások szervezése
- tanfolyamok-képzések szervezése
- helyi színház próbáinak, előadásainak szervezése
- Táncház működtetése
- múzeumpedagógiai órák megvalósítása
- turisztikai látványosságok (Romkert, Nagyboldogasszony Templom) bemutatása
- Cikádor Újság szerkesztése, valamint a Cikádor Magazin műsor összeállításában való közreműködés
- városi tájékoztató anyagok összeállítása, terjesztése.

Ezeknek a tevékenységeknek a jelentős része helyhez kötött, azaz a művelődési ház épületében valósul meg. Az itt felsorolt feladatok nagyobb része a jelenlegi feltételek mellett is teljesíthető. Ahogy az intézmény 20 éves beszámolója fogalmaz: „intézményünk épülete a folyamatos karbantartásoknak illetve felújításoknak köszönhetően használható állapotban van, azonban a harmadik évezred kívánalmainak már régóta egyáltalán nem felel meg. A teljes körű átépítése és főleg bővítése elkerülhetetlen ahhoz, hogy az új és más irányú elképzeléseknek segítő és inspiráló helyszíne lehessen.” A helyszíni bejárásról szerzett tapasztalataink ezt a véleményt messzemenőig visszaigazolják. Valójában egy olyan művelődési-közösségi alkalmat említettek a ház szakemberei, amelyre ideálisak a jelenlegi körülmények: a táncház, mivel a nagyterem padlózata és mérete ehhez optimális. A

színpad mérete, az öltözők hiánya, az épület tagolódása, a nagyterem kis mérete más típusú hasznosítását nem teszi lehetővé ennek a közösségi színtérnek.

A 2015-2019 közötti terminusra elfogadott gazdasági cselekvési terv egyértelművé teszi, hogy „törekedni kell a művelődési közösségi tér létrehozására a közművelődési intézmények épületeinek felújításával, átalakításával, bővítésével a már elkészült építési engedélyezési tervek alapján. E cél megvalósítása csak pályázati úton nyert fejlesztési támogatásokkal lehetséges.”

Valóban, ennek forrásigénye jelentős, az eredeti számítások szerint cca. 600 millió HUF. Feltehetően, ez a közeljövőben nem áll meg ezen a költségszinten, de a korábbi választási ciklusban elfogadott tervdokumentációban szereplő új, komplex közművelődési intézmény megépítése – amelyet a jelenlegi képviselő-testület is megerősített –, elkerülhetetlen ahhoz, hogy ezt a krónikus problémát orvosolja. Ez, az egész stratégia megvalósítása szempontjából egy fundamentális kérdés.

Fontos kihívás a munkaszervezet optimális kialakítása. Jelenleg a szakalkalmazottak létszáma két fő, az egyik státusz betöltetlen, a vezetői megbízás átmeneti, nem pályázattal kinevezett vezető áll az intézmény élén. Kétségen felül, ezek akut problémák, amelyeket egyszerű önkormányzati döntésekkel kezelni lehet. Sokkal összetettebb kérdés azonban a következő fél évtizedben, hogy vajon milyen szervezeti megoldást választ a városvezetés, mert az esetleges városmarketing feladatokkal is megterhelt munkaszervezet kialakításához – beleértve a most is a ház által gondozott Cikádor újság szerkesztését és kiadását –, nem lesz elegendő a jelenlegi személyi állomány.

A Keresztély Gyula Könyvtár létesítményében a munkaszervezet különösen a következő szakmai tevékenységet folytatja: a településhez és a kistérséghez kapcsolódó szakirodalom gyűjtése. A könyvtári állomány, az adatbázisok kezelése, színvonalon tartása az állomány tervezett gyarapításával, ideértve az állomány nyilvántartásba vételét, bibliográfiai feldolgozását, az állományból való könyvtári szolgáltatásokat.

Tájékoztató szolgálat ellátása. Helytörténeti kiadványok megőrzése, feltárása és használatra bocsátása. Együttműködés az országos könyvtári rendszer

könyvtáraival. A gyűjtemény folyamatos fejlesztése, feltárása, megőrzése, gondozása, hozzáférhetővé tétele. Tájékoztatás a könyvtár és a nyilvános könyvtári rendszer dokumentumairól és szolgáltatásairól. A könyvtárhasználók segítése a digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításában ún. Tudás-, információ és kultúrákövetítő tevékenységgel támogatják a helyi életminőség javítását.

A 2014. évben 298 olvasó 2684 kölcsönzés alkalmával összesen 10447 dokumentumot kölcsönzött.¹⁷ A szakmai tevékenység mellett számos közművelődési feladatot, állandó programot szerveznek, „MINI” Galériát gondoznak továbbá több helyi szervezet (szabadidős csoport) működéséhez biztosítanak közösségi színteret.

A számos belső felújítási munka ellenére az egyébként patinás épület nyilvános könyvtári ellátás biztosításához – például jól áttekinthető, nagy kiterjedésű terek hiánya – szükséges feltételek korlátokba ütköznek. Az épület egyre romló külső állaga intézkedést igényel. Az épület krónikus problémája, hogy nem akadálymentesített.

A munkaszervezettel kapcsolatos humánerőforrás-gazdálkodási probléma a szakalkalmazottak létszámának és a kulturális közfoglalkoztatottak létszámának egymáshoz való viszonya. A könyvtári szakemberek megítélése szerint fontos és hasznos szerepet töltenek be az intézmény üzemszerű működtetésében a közfoglalkoztatási programban résztvevő személyek. Természetesen hosszabb távon ez semmiképpen nem lehet megoldás a könyvtári ellátás színvonalas, kiszámítható, tervezhető lebonyolításában. Az önkormányzat döntésének függvényében, hogy ti. milyen szervezeti megoldást fogad el a kulturális alapellátás jövőbeli biztosítására, ennek a munkaszervezetnek a kérdését is át kell tekinteni.

Tovább árnyalja a helyzetet az az igény, amely két fórumon is, egyrészt szakemberektől, másrészt fiatal felnőttektől és az 1. számú mellékletben található kérdőívre adott válaszokból bontakozott ki: *egy szabadtéri szabadidős létesítmény* kialakításának igénye. Jelenleg ezt egy valódi hiányosságként élik meg a település fiataljai. A részletek pontosan nem bontakoztak ki a beszélgetéseken. Ebben az esetben nehezebb helyzetben vagyunk, mint a tervezett kulturális intézménynél, tekintettel arra, hogy nincs tervdokumentáció. Ami nyilvánvalóvá vált: „kell egy hely”

¹⁷ 2014.évi beszámoló

ahová el lehet vonulni, ahol – részben generációs alapon – el lehet különülni és a helyszín alkalmas a sportolás, a rekreáció, adott esetben a szabadtéri koncertek, bulik megvalósítására padokkal, asztalokkal, funkcionális térelemekkel.

Fragmentáltan, sok létesítményben működnek a közösségek – ami annyiban méltányolható, hogy minden csoport szeretne „otthon térrel” rendelkezni –, ugyanakkor a „méretgazdaságosság”, a település lehetőségei ezt erősen befolyásolhatják.

A kulcskérdés a következő stratégiai ciklusban:

1. új kulturális intézmény (létesítmény) jön létre két szervezettel (a művelődési ház és könyvtár tovább működik önállóan, de egy épületben). Előnye: a két külön-külön összeszokott kollektíva autonóm módon végezheti tovább szakmai tevékenységét, megőrizve szervezeti kultúrájukat. Hátránya: egy létesítményben két munkaszervezet, két munkarend, két szmsz, két vezető, kétféle logika szerinti működés magában hordozza a konfliktus lehetőségét. Sok kompromisszumra, egymáshoz való alkalmazkodásra van szükség ebben az esetben, mivel minden szervezetnek – magától értetődő módon – megvan a maga önérdeke. Feltétele: megépül az új intézmény a 2015-2020 közötti időszakban.
2. új létesítmény egy szervezettel (kötségvetési intézményként, alapító okirattal). Ebben az esetben a Petőfi Sándor Művelődési Ház és Keresztély Gyula Könyvtár jogutód nélkül megszűnik. Az integrált intézmény vezetésére pályázatot ír ki a város. Előnye: egy szervezet, egy vezető, egy szervezeti kultúra, egy szmsz, egységes kommunikáció és arculat, ami a mindennapos működést – egy feltehetően súrlódásoktól sem mentes átmeneti időszakot követően – gördülékenyebbé, a gazdálkodást hatékonyabbá, a vezetői utasítások végrehajtását követhetőbbé, az intézményhasználói kört integráltabbá teszi. Hátránya: a két kollektíva idegenkedik egy ilyen megoldástól. Feltétele: megépül az új intézmény a 2015-2020 közötti időszakban.
3. a mások mellett közművelődési feladatokat is a portfóliójába integráló önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság kezdi meg működését.

Bátaszék város Képviselő-testülete 2015. január 22-i ülésén fejezte ki ebbéli szándékát, ti. a – művelődési ház által végzett - közművelődési tevékenységeket vagy annak egy részét „kiszervezi.” Az állami, önkormányzati feladatok államháztartáson kívülre történő telepítése nem példátlan sem a nemzetközi, sem a hazai gyakorlatban. A KVÁZI NONPROFIT VAGY- FORPROFIT szervezetek létrehozására itthon is találunk példákat. A közművelődésre fókuszálva sem példa nélküli az ilyen önkormányzati magatartás. Két hullámban történt a közművelődési tevékenységek részleges privatizációja. Először a Polgári Törvénykönyv 1993. évi kiegészítése után és még a kulturális szaktörvény (1997) megjelenése előtt, amely bevezette a közhasznú társaság jogi formáját. A Kht-k létesítése közkeletű módja lett a közművelődési tevékenységek kiszervezésének. Közismert példája ennek a makói. Az indítékokat keresve kevéssé a szakmai, inkább a fiskális szempontok érhetők tetten e döntések háttérében. A második hullám a 2006-tal kezdődő önkormányzati ciklus után tapasztalható. A jogi környezet (EU csatlakozás) megváltozása miatt elsősorban nonprofit gazdasági társaságok, de esetenként profitorientált társaságok alapítására is találunk példákat. Ilyen döntéssel a Bátaszékhez közeli Baja városában is találkozhatunk. Ezekben az esetekben az a közös vonás, hogy a közművelődési tevékenységet folytató költségvetési intézményt megszüntetik, majd feladatait – közművelődési megállapodás keretében – egy gazdasági társaság portfóliójába helyezik. Az 1997. évi CXL. törvény a szektorsemlegesség elvét követi, azaz a települések (városok) számára nem köti meg a saját alapítású intézmény fenntartását. A feladat ellátását a költségvetési szférán kívül akár nonprofit, akár üzleti szervezetek elláthatják. Ennek tehát jogi akadálya nincs. Természetesen más a helyzet a nyilvános könyvtári ellátás biztosításával. Egy közgyűjtemény működtetése kevéssé vagy egyáltalán nem piacosítható. A kulturális feladatok között azonban vannak/lehetnek olyan elemek, amely profitábilis tevékenységgé alakíthatók. Ez elsősorban nem a szaktörvény által előírt közművelődési alapellátás keretében

elvégzendő feladatokra igazolható. Inkább nagyobb méretű rendezvények, fesztiválok, vásárok, kiállítások megvalósítása tartozik ebbe a körbe. Ezek jellemzően kívül esnek egy települési önkormányzat törvényi kötelezettségein és lehetőségein is. Kétségtelen tény, amennyiben a városmarketing, a turizmusfejlesztés, a kulturális attrakciók a helyi gazdaságfejlesztés céljává válnak, akkor meg lehet fontolni egy ilyen konstrukciót. Minden eset más, nem fekete, meg fehér ennek a megítélése.

Egyébként egy for- vagy nonprofit szervezet létesítésének nem feltétele, hogy új kulturális intézmény épüljön. Attól teljesen függetlenül is megalakulhat. Kérdés tehát, hogy mit tekint prioritásnak az önkormányzat: városmarketing és idegenforgalom, ad absurdum fejlesztésnek rendeli alá a közművelődési feladatokat vagy azt továbbra is önálló entitásként tekinti. A 2014-ig hatályos stratégiában ennek szándéka még nem fejeződött ki. Településenként - a helyi társadalomba ágyazottan - kell vizsgálni, hogy mi a legcélszerűbb működési mód. Álláspontom szerint Bátaszéken nem lenne célszerű egy ilyen – a közművelődési feladatokat is ellátó - gazdasági társaság működtetése, feltéve, hogy az 1-2. pontban leírt feltétel, ti. az új közművelődési infrastruktúra kiépítése nem következik be a stratégiai cikluson belül. A törvényből és a helyi közművelődési rendeletből levezethető feladatokat – közművelődési megállapodás keretében – ugyanúgy el kellene látnia és ez természetesen továbbra is költségvetési támogatásokat igényelne. Milyen további tevékenységek tartoznának egy ilyen cég portfóliójába ahhoz, hogy összességében rentábilis legyen a működés? Bátaszék lakónépességének számából – amennyiben a gazdasági társaság hatóköre a város határaihoz igazodik – nehezen képzelhető el a gazdaságilag eredményes működés. Nagyon távoli tevékenységekből nem célszerű egy ilyen vállalkozás portfólióját összeállítani, mert a célok könnyen divergálhatnak, az eltérő szakmaprofilú feladatok eltérő munkakultúrával rendelkezhetnek, ami nem kedvez egy konvergáló szervezeti kultúra kialakulásának. Szintén kérdés a bérezés.

Feltételezve, hogy a közművelődési feladatok egy részének ellátása ezután egy vállalkozás keretei között történik, a vállalkozás ezzel foglalkozó munkatársai kiesnek a közalkalmazotti törvény hatálya alól. Ez lehet kedvező és lehet kedvezőtlen a számukra, hiszen a tulajdonos önkormányzat által megbízott menedzsment állapítja meg a munkabért, nem a közalkalmazotti bértábla minimuma a bázis. Így akár jobban is járhatnak, de valószínűbb, hogy rosszabbul járnának a szakalkalmazottak, mivel ugyanaz a büdzsé a forrása működésüknek. A menedzsment bérét ugyanakkor versenyképes bérként kell megállapítani, különösen több üzletág, szerteágazó tevékenység esetén, ami nyilvánvalóan költségnövekedéssel jár. Szükség van felügyelőbizottságra és könyvvizsgálóra. A hasonló konstrukcióban működő önkormányzati tulajdonú vállalkozások jellemzően nem nyereségesek, még nagyobb települések esetén sem, ahol – mint a bajai példában – hat telephellyel, számos hasznosítható térrel működik a kft.

4. Az előző (3.) pontban leírtaknak egy további változata a következő: amennyiben a városvezetés úgy ítéli meg, hogy még sincs realitása a következő fél évtizedben a helyi közművelődési infrastruktúra megújításának, akkor az akut problémák; városmarketing, egységes kommunikációs, turistainformációs és az ezekkel összeköthető idegenforgalmi potenciállal bíró rendezvények szervezési feladatainak ellátására létrehoz/reaktívál a város egy szigorúan önkormányzati tulajdonú, kis munkaszervezetű, rugalmasan menedzselhető gazdasági társaságot. Ilyenkor célszerűbb a nonprofit, mint a for-profit forma választása. Ebben az esetben alaposan át kell tekinteni, hogy mi az a feladatkör, amely a közművelődési törvényből illetve annak mentén a helyi közművelődési rendeletről levezethetően a gazdasági társasághoz kerülne, mert erre majd évről-évre közművelődési megállapodást kell kötni az önkormányzat és a tulajdonában lévő gazdasági társaság között. Amennyiben ez a konstrukció létrejön, akkor a következők megfontolása tanácsos:

- A kevésbé „piacosítható” illetve a gazdasági társaságok működésétől idegen feladatokat (elsősorban a kisközösségek gondozása és a kamararendezvények és a gyűjtemények (Tájház) tartoznak ide) át kell adni a Keresztély Gyula Városi Könyvtárnak, amely ebben az esetben is költségvetési intézményként működne tovább.
- Ebből következően a városi könyvtár venné át azoknak az ingatlanoknak a hasznosítását, amelyek nélkülözhetetlenek a közösségek életéhez és a kamararendezvények biztosításához. A későbbi konfliktusok elkerülése érdekében pontos szabályozás kell, hogy a gazdasági társaság, mikor és milyen feltételekkel használhatja majd ezeket a tereket.
- Ennek a módozatnak a megvalósítása esetén a városi művelődési házat **jogutód nélkül meg kell szüntetni**. Méltányos eljárásban kell az intézmény munkatársainak elosztásáról dönteni, különös tekintettel az esetleges bérfelesültségekre, amelyek az eltérő közalkalmazotti illetve gazdasági társasági munkavállalói jogállásból adódnak. A könyvtárhoz kerülő feladatok nagyságát össze kell vetni annak humánerőforrás igényével és ennek alapján kell dönteni arról, hogy a munkatársak közül ki folytathatja a gazdasági társaságnál illetve ki kerül – változatlan közalkalmazotti jogállással – a könyvtárhoz.
- Minden valószínűség szerint létszámfejlesztésre lesz szükség, mert a városi művelődési intézmény kollektívája az új feladatok ellátásához nem elegendő és ebben az összefüggésben a kulturális közfoglalkoztatással nem tanácsos számolni! A kommunikációs-marketing, informatikai, idegenforgalmi és pályázatfigyelési feladatok új – eddig nem létező – munkakör(ök) kialakítását is indokolják.
- A gazdasági társaság munkaszervezetét mindenképpen egy méretgazdaságos szervezetben kell kialakítani, ahol az ügyvezető is önálló projektet visz, tehát közvetlenül gondoz területeket-feladatokat.
- Célszerű a gazdasági társaság elhelyezését egy helyre kijelölni, amely lehet a polgármesteri hivatalban, a városi művelődési ház épületében vagy harmadik helyen és a korábbiakban leírt módon kell

megállapodni a városi könyvtárral a közösségi színterek használatáról. A gazdasági társaságnak egy további telephelyre is szüksége lesz a városi nagyrendezvények eszközeinek tárolásához.

5. Esetleg minden marad a régiben? Ezt a változatot semmiképpen nem támogatnánk, mert változatlan infrastruktúra és/vagy változatlanul elaprózott munkaszervezetek mellett tíz éves távlatban nem lesz fenntartható a kulturális alapellátás a településen.

Abban az esetben, ha a 2015-2020 közötti terminusban egy sikeres pályázat és beruházás eredményeképpen kivitelezhető lesz az új kulturális intézmény a következő kulturális tevékenységet folytató ingatlanok további hasznosítását kell újragondolni:

- könyvtáráépület → új funkció javasolt vagy ingatlanhasznosítás
- nemzetiségek által használt régi óvodaépület → jelenlegi használókkal történő egyeztetés után döntés a funkcióról
- Tájház → eredeti funkció megtartása, kiegészítése

A kulturális infrastruktúra megújulásának (új közművelődési intézmény beruházás) meghiúsulása illetve csökkenő realitása esetén az 2. verzió mellett, helyett a 4. változat is racionális cél lehet a gazdasági társaságokkal kapcsolatban ismertetett dilemmák ellenére. Az alapprobléma természetesen a 4. pont megvalósítása esetén megmarad, mert a könyvári és közművelődési alapszolgáltatások korszerűtlen keretek között maradnak.

Természetesen egyetlen fejlesztés sem valósulhat meg saját erőből, csak külső forrásból. A helyi gazdaság teljesítőképessége – ahogy a hasonló pozíciójú kisvárosok esetében –, az abból keletkező iparűzési adóbevételek vagy a keresletet generáló munkahelyek létrehozása problematikus. Az alapvető fontosságúnak ítélt kulturális intézmény beruházási szándéka a várossá válás óta eltelt időszak egyik legnagyobb – pénzügyi – vállalkozása lehet. A szándékból cselekvés csak sikeres pályázattal lesz, ez nyilvánvaló. A képviselő-testületnek újra ki kell nyilvánítani, hogy a következő öt éves időszakban mindent elkövet egy sikeres beruházás és kivitelezés érdekében. Az átmeneti időszakban – legalább a tárgyi eszközök

megújítása érdekében, illetve a szakmai feladatok innovatív megvalósításáért, úgy a könyvtár, mint a művelődési ház intenzív pályázati tevékenységgel léphet csak előre. Az érdekeltségnövelő pályázatok vagy az operatív programok nem ismeretlenek a bátaszéki kulturális intézmények számára sem, ezekre a jövőben is törekedni kell. A könyvtár ilyen téren különösen eredményes. A rendezvények, események nivójának emeléséért az intézmények, de a civilek is az NKA, továbbá a civilek a NEA forrásokért folyamodhatnak. A német kisebbségi szervezetek számára az anyaországi források is fontosak és érdemes lenne megfontolni a településnek – tekintettel arra, hogy EU tagállamokban találhatóak a partnertelepülései, a Kreatív Európai Programban való részvételt a forrásszerzés érdekében (is). Mi ez a lehetőség? Az Európai Unió Bizottságának döntése értelmében, a 2014-2020-as időszakban az addigi Kultúra, MEDIA és MEDIA Mundus programokat összevonták és ezek együttesen Kreatív Európa Program néven folytatódnak tovább a következő években. Ehhez kapcsolódóan a programokat nemzeti szinten koordináló irodák - KultúrPont Iroda és MEDIADesk Magyarország - is egyesültek Kreatív Európa Nonprofit Kft. néven. A KultúrPont Irodát az akkori Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma (ma EMMI) 2000 áprilisában azzal a céllal hozta létre, hogy az Európai Bizottság elvárásainak megfelelően működjön Magyarországon egy olyan ügynökség, amely az EU kulturális pályázataival kapcsolatos feladatokat végzi hazánkban.¹⁸ Tevékenységünk alapja címadatbázisunk, amelybe kulturális szervezetek és magánszemélyek egyaránt kérhetik díjtalan regisztrációjukat, így naprakésszé válhatnak a pályázatokról, induló programokról. Egy többnyelvű, EU tagállambeli kapcsolatokkal rendelkező településnek ez mindenképpen indokolt kihasználni. Mindezek mellett a város saját hozzájárulása nem elhanyagolható mértékű, különösen az állami normatíva nagyságának ismeretében. A központi költségvetés által, 2014-ben biztosított cca. 7,6 millió forint normatív hozzájáruláshoz mérten a települési önkormányzat jelentős forrást biztosított 1,3 milliárdos költségvetéséből a kulturális feladatok finanszírozására.

A helyi közművelődés 2014. évi pénzforgalmi adatai

Intézmény megnevezése	Bevételek			Kiadások
-----------------------	-----------	--	--	----------

¹⁸ <http://kultura.kreativeuropa.hu/index.php?pr=1&mi=menu0>

	Központi forrásból		Saját, int.-ben keletkező bevétel	
Keresztély Gyula Városi Könyvtár	érdekeltségnöv. tám.: 871.000- ,	szakfeladatra járó nettófinanszírozás: 12x610.037-	400.424-	13.033.443-
Petőfi Sándor Művelődési Ház		+ 1x305.018-	1.648.310-	19.099.190-
Tájház		7.625.460- ,	5.000-	394.873-
			Saját össz. bevét.: 2.924.734- ,	
	Bevétel mindösszesen: 11.421.194- ,			Kiadás összesen 32.527.506- ,
Saját erő: 21.106.312- ,				

Az önkormányzat további forrásokat biztosított a közművelődési intézményeken kívül a Szekszárdi Tolnatáj Televízió által szerkesztett Bátaszéki Magazinműsor 2014. évi költségeire: **4.571.620-**, valamint az önkormányzat által finanszírozott programokra **2.872.525** HUF értékben.¹⁹

Kemény erőforrás biztosítási (finanszírozási és szakmai-szervezési, humán-erőforrás szervezési) kérdés a városi rendezvények ügye. Tekintettel a városban élő többféle nemzetiségi vagy eltérő kulturális identitással (székelyek, felvidékiek) bíró közösségekre illetve a városi intézmények tradícióira, az önkormányzat elvárásaira a településen szokatlanul sok esemény valósul meg. Nem egy kiemelt esemény köré szerveződik a városi közönség, nem egy kiemelt eseményben testesül meg a település közösség identitása, hanem dátum és helyszín szerint is többször. Érthető ez, hiszen az eltérő hagyományok, kultuszok minden csoport számára kijelölik az ünnepek tartásának morális és közösségfenntartó, közösségépítő feladatait vagy csak egyszerűen a hagyományteremtés, szakmai kihívás, valós, esetleg vélt társadalmi szükségletek kielégítése a cél. Természetesen különbséget lehet tenni a rendezvények között, azok tömegessége, a városi identitás erősítése szempontjából betöltött jelentősége és költségvetése között is. Egyszersmind fontosak a kisebb csoportokat elérő ünnepek, események, mivel azok településalkotó közösségek és a részekből épül az egész. A köztudatban a városi majálisok, a Géza nap és a

¹⁹ a képviselő-testület 2015. január 22-i ülésének 18. számú előterjesztése

gasztronómiai rendezvény a kiemelt városi rendezvények. Ezek forrásigénye külön-külön is jelentős. Nincs a városnak kifejezetten „zászlós” ünnepe. Erről érdemes lenne a közvéleményt szondázni, a civil szervezetekkel, közösségekkel folytatott megbeszélések és az internetes közösségek segítségével. A javaslatokból összeállhat a városi nap(ok) terve, majd két-három év alatt fel lehet építeni a rendezvény (ünnepe) alapvető célját, formáját és tartalmát, megteremtetni annak városon túlmutató hírnevét. Ebben az esetben az országos/nemzetközi pályázati forrásokra (például NKA Kulturális Fesztiválok Kollégiuma, Kreatív Európai Program) és a regionális gazdasági szereplők támogatására is inkább lehet számítani, mint a mostani alkupozícióból.

Amennyiben a közös kulturális intézmény létrehozása mellett döntene a település önkormányzata, akkor az új munkaszervezet kialakításánál célszerű lenne megfontolni egy kifejezetten pályázatfigyeléssel (is) foglalkozó munkakör kialakítását.

A közösségek-közönség minősége:

Enyedi György akadémikus – korábban már citált véleménye – szerint a jó települési közérzet, ad absurdum a jó településpolitika egyik összetevője a „*település közösségéhez fűződő érzelmi, kulturális vagy presztízsjellegű kapcsolatok*” (ti. a polgároknak). Tekintettel arra, hogy stratégiánk megvalósítását nem közművelődési, hanem közösségi művelődési alapúnak gondoljuk, különösen fontosak a szubjektív garanciák, mint a pénzügyi és a szakmai alapok. Sok múlik a helyi közösségek állhatatosságán elkötelezettségén, aktivitásán, életképességén. Így, a felelősség nem lehet egyoldalúan az önkormányzaté, a képviselő-testületé, a polgármesteré. A célok elérése feltételezi a helyi közösségek megfelelő hozzáállását is. Ennek egyik feltétele, hogy a különféle fórumokon elhangzott „civil” javaslatok nagyon hangsúlyosak ebben a dokumentumban.

A települések vitalitásának egyik fokmérője a közösségek állapota. A stratégia közvetlen kontextusát bemutató alfejezetben már utaltunk a KSH idén publikált tanulmányára²⁰, amelyben Bátaszéken – a helyi közügyek gyakorlásában, a civil szervezetek és a helyi hatalom kapcsolatban – a 2004-ben még *periférikus* kapcsolati kategóriából 2012-ben a *participatív, részvételi* kapcsolati kategóriába „fejlődött” a

²⁰ Sebestény István: *Az önkormányzatok és a nonprofit szervezetek kapcsolata 2012*, KSH, 2015.

felek viszonya. Érdekes, hogy a városoknak ez a legkisebb halmaza, csökkenés tapasztalható és a periférikus kapcsolati kategóriába tartozó városok száma nőtt meg. Ez egy fontos indikátora a helyi civil társadalom aktivitásának, amit a helyén kell kezelni, nem kell túlértékelni, de látni kell benne a továbbfejlődés lehetőségét. A kapcsolattartás non plus ultrája ugyanis – legalább is ebben a műhelytanulmányban – a *partnerségi* szint.

A 2014-ben megalakult önkormányzati képviselő-testület több dokumentumában hivatkozik a kulturális feladatokkal összefüggésben a civil szervezetek közreműködésére, szerepük-jelentőségük elismerésére törekszenek ezek az előterjesztések. A 2015. január 22-i ülés 18. számú előterjesztésében például a „Civil Tanács működésének felélesztésére” tesznek javaslatot. Az ilyen javaslatok sikerének kulcsa nem az önkormányzat kezében van. Természetesen a város kezdeményezője lehet egy ilyen fórumnak, amelybe elküldi képviselőjét, de az igazi kérdés, hogy milyen szervezetek kapnak abba meghívást, melyek a részvétel feltételei és milyen mandátummal – véleményezési jog, javaslattételi jog – vesznek abban részt. Álláspontunk szerint a civil szervezetek saját felelősségi körébe tartozik egy érdekegyeztető grémium létrehozása. A város inkább választási ciklusról-ciklusra a saját statútumában szabályozza állandó bizottságai, esetleg munkacsoportjai összeállításánál, az állandó meghívottak körének kialakításánál, a tanácskozási jog biztosításával a különféle civil szervezetek képviseletének biztosítását. Felmerült egy esetleges civil ház kialakításának terve. Amennyiben megvalósul a kulturális nagyberuházás, akkor lehet egy önkormányzati tulajdonban lévő ingatlant e célra kijelölni (például a régi óvodaépületet, feltéve hogy abból nem az eredeti szándék szerinti szálláshelyet alakítanak ki). A civil házakkal kapcsolatos dilemmák: egyetemenlegesen minden bátaszéki szervezetet megillet-e a használat joga? Vajon elvárható-e a civil szervezetektől, hogy a korábban használt – jól bevált – ingatlanjaikból átköltözzenek. További dilemmák: terembeosztás, költségmegosztás, felelős ingatlangazdálkodás, gesztorszervezet kijelölésének problémája, felelős személy kijelölésének problémája, az ingatlanhasználat koordinációja, nyitva tartás, esetleg ügyintéző közös foglalkoztatása (bére forrásának biztosítása). Ezeket a feltételeket nem feltétlenül lehetetlen teljesíteni, ám hosszú tanulási folyamattal lehet

sikeres: szervezetfejlesztési, forrásteremtési, együttműködési, konfliktuskezelési ismeretek és készségek fejlesztésével.

Stratégiánk szempontjából egy idevágó kérdés a Közművelődési Tanács (KT) léte, nem léte. A 1997. évi CXL. törvény ad lehetőséget létrehozására és a bátaszéki közművelődési rendelet hivatkozik is annak lehetőségére. A törvény hatálybalépése óta eltelt másfél évtizedben –ahogy sok hazai településen sem – Bátaszéken sem kezdeményezték az abban érdekelt- kultúra területén működő – közösségek képviselői annak megalakítását. Az ilyen testületek léte akkor értékelődik fel, amikor például a közművelődési intézményrendszert átalakítják. Ahogy azt hangsúlyoztuk, a közösségi alapú művelődést tekintjük ideálisnak, így nagyon támogatnánk a KT megalakítását, de ez nem az önkormányzat felelőssége.

A civil tanács vagy a Közművelődési Tanács esetleges megalakulása természetesen akkor célszerű, ha azok működése nem válik formálissá, proaktív a működésük, hatékony érdekképviseletet látnak el, akár a konfliktusokat is vállalva és konstruktívan közreműködnek a helyi szakpolitikák alakításában.

A helyi közösségek szerepe Bátaszék kulturális örökségének megőrzésében, bemutatásában, az ismeretek átadásában vitathatatlan. Felmerül egy komoly – a korábbiakban már elemzett - veszély ezzel kapcsolatban. Ez a lakónépesség, különösen a fiatal illetve aktívkorú polgárok számának alakulása (elvándorlás intenzívvé válása) a következő években. A probléma már most is jelentkezik. Példák, amelyek jól illusztrálják e helyzetet: a Felvidék Tánc csoportnál egyre nehezebben teljesíthető feltétel a 4-5 pár kiállítása egy fellépésnél. A Székely Kórus korfája nem kedvező, nincsenek fiatalabbak. A Pedagógus Kórus negyedszázados fennállása után szükség volna az aktív korú tagokra, mert az eredeti tagságot fiatalítani kellene, ám ez nem megy könnyen. Az általános iskolai és gimnáziumi populációból 30%-ra becsülték a civil szervezetek képviselői a valamilyen egyesülethez, közösséghez kötődő diákok arányát. Ennek tényleges mértékét más forrásból nem ellenőrizhettük, de feltételezzük, hogy a sporttevékenységet is beleszámították. Később, a felsőoktatásba való bekapcsolódással és a munkavállalással ez az arány csökken.

A civilek képviselői szerint: „a passzívak többségben vannak, de rendkívül kritikusak.” A bírálatok jellemzően a következők: „Bátaszéken soha semmi nincs” illetve „Bátaszéken mindig ugyanaz van.” Ezek a vélemények nem település specifikusak. Örök dilemma, hogy a kritikák megfogalmazói mennyiben felelősek azért az állapotért, amelyet érzékelnek, azaz, a kultúrát csupán egy szolgáltatásnak tekintik, amint szükség szerint igénybe vesznek vagy tudatában vannak-e annak (sokan nincsenek vagy nincsenek abban a helyzetben, hogy tudatában legyenek), hogy személy szerint alakíthatják a helyi közösségek életét, a helyi hagyományok fennmaradását, hogy sokan olyan tudás birtokában vannak, amelyet meg kellene osztaniuk. A gazdasági boldogulás, a perspektíva erősebb motívum.

A civil szervezetek egymáshoz fűződő viszonyát eltérően ítélték meg az érdekeltek: volt olyan autentikusnak tekinthető vélemény, amely szerint „a helyi civil szervezetek között nincs átjárhatóság. Nem figyelnek egymásra és nem szívesen hangolják össze rendezvényeik időpontját.” Ezzel szemben több fórumon elhangzott, hogy a közösségi alkalmak, rendezvények látogatói, közreműködői nagyjából kétszázan lehetnek, tehát biztosan van „átjárás” a civil szervezetek tagsága között, ha feltételezzük, hogy ezek a személyek a legaktívabb bátaszéki polgárok.

A Pécsi Egyházmegye Bátaszéki Egyházközsége köré is fontos, a település polgáraiból álló közösség szerveződik. A plébánia és a város kapcsolatának sok dimenziója van. A közoktatásban a hitoktatás kanonizálásával bővítheti bázisát. A gimnázium és a plébánia kapcsolata hagyományosan jó. A Szent Cecília Kórus és Gyermekkórus szintén kapcsolatot jelent város és egyház között. Az egyház épített öröksége, a Nagyboldogasszony plébániatemplom a város primer szimbóluma. Az egyháztörténeti gyűjtemény páratlan történelmi hagyatéknak, amit a lakosságnak és az ide látogatóknak is meg kell ismerni. Az egyháznak hagyományos missziója a közösség építése. Álláspontunk szerint egyházközségnek és városnak egyformán érdeke a településközösség stabilizálása, ami az együttműködés új területeit nyithatja meg.

A szabályozási feladatoknál már utaltunk a civil támogatási rendszerre. Annak újbóli rendeletben történő szabályozását üdvözölték a civil szervezetek, de a támogatási

rendszert magát eltérően ítélték meg. Elhangzott, hogy ez egy korábbi szabályozás, amelyet érdemes lenne a jelen viszonyaihoz igazítani.

Helyi nyilvánosság

A helyi nyilvánosságnak alapvetően két összetevője van. Az egyik az ún. közösségi nyilvánosság. Ilyenkor az önkormányzattól és intézményeitől független nyilvánosságról beszélünk. Ez költséghatékonyság szempontjából elsősorban az internetes közösségi oldalakat jelentheti Bátaszék esetében is. Bárki létrehozhat csoportokat, eseményeket és ezzel a lehetőséggel élnek is. Tucatnyi, közösségi és gazdasági indíttatású, Bátaszékhez köthető csoport található a legnépszerűbb közösségi oldalon. A helyi közösségeknek, civil szervezeteknek külön-külön, de együttesen nincs forrásuk arra, hogy például időszakos kiadványokkal jelentkezzenek, vagy saját domain nevet birtokolhassanak. A helyi nyilvánosság része – kétség kívül – minden társasági esemény, rendezvény, fórum. Kérdés ilyenkor, hogy ki a kezdeményező és ezek között megtalálhatóak-e a kulturális, szabadidős alkalmakon túl a különféle városi, közösségi problémák megvitatását szolgáló civil kezdeményezések, vagy ebben elsősorban az önkormányzat proaktív. Nem a kötelező közmeghallgatások vagy a nyilvános ülések adhatnak ennek keretet, hanem az egy-egy közösséget képviselő szervezetekkel folytatott két vagy többoldalú egyeztetések is!

A helyi nyilvánosság másik összetevője a hivatalos városi tájékoztatás, amelynek Bátaszéken is számos formája van. Ezen a területen – álláspontunk szerint – komoly fejlesztésekre szorul a város, úgy tartalmi, mint formai szempontból. Ehhez szorosan kapcsolódik a jól beazonosítható arculat, amelynek kialakítása jelentős költségvetési ráfordítást igényelhet, de – anélkül, hogy túlértékelnénk -, nagyon sok múlik használatán.

A Facebookon nehéz megtalálni a város hivatalos profilját. Nem szerencsés a *Bátaszék Város Önkormányzata* profilnév. Ebben az esetben a *Bátaszék* vagy *Bátaszék Város* indokoltabb lenne. Célszerű lenne saját domain névvel elérhető honlap mindkét kulturális intézmény számára., hiszen közös felületről, egységes

arculattal válna elérhetővé a város kulturális adatbázisa, amelyből, önálló rovattal a civilek is részesedhetnének. A következő honlapok: <http://www.bataszek.hu/> a <http://www.cikador.hu/home.html> problémája, hogy statikusak. Dinamikus felületekre lenne szükség, továbbá az információk gyakoribb frissítésére, továbbá a kulturális intézmény(ek)nek és a városnak is használnia kell honlapján az új – most elfogadás alatt álló – szimbólumokat. A grafikus és multimédiás desing mindkét honlapnál modernizálásra szorul. A város és a városi újság honlapja esetében érdemes lenne megfontolni az okostelefonokról való könnyed kezelhetőséget is, mivel ezek az eszközök egyre inkább kiszorítják az asztali gépeket, notebookokat és a külföldön tartózkodó bátaszékiek „komfortérzete” is növekedhetne egy ilyen fejlesztésnek köszönhetően. A Keresztély Gyula Városi Könyvtárnak van saját honlapja: <http://www.kgyvk.hu/index.php/hu/>. A könyvtár web site kiemelkedik a városi honlapok közül úgy minőségben, mint funkcióban. Naprakész, áttekinthető, dinamikus felület. Ezzel a honlappal kapcsolatban egy komoly problémát kell megemlítenünk. A legnépszerűbb kereső (GOOGLE) a 12. helyen – második oldalon! – pozícionálja a Keresztély Gyula Városi Könyvtár vagy Keresztélyi Gyula Városi Könyvtár Bátaszék keresésének eredményét. Amennyiben valaki nem ismeri a pontos honlap címet, úgy nehezen találja meg az aktuális honlapot. A korábbi C3 tárhelyen meglévő honlap főoldalán – amelyet a kereső első helyen jelöl – fel kellene tüntetni egy tájékoztató szöveget az új honlap helyéről!

Amennyiben új kulturális intézmény alakul, akkor természetesen egyik első, rapid feladat a logó megalkotása, amelyet aztán mindenféle kommunikációs folyamatban következetesen használni kell. A város kulturális intézményei feltétlenül saját honlapot működtessenek! A Cikádor újság internetes oldalát is újságszerűvé lehetne tenni: hírekkel a címlapon, illetve a kommentek, a csetelés és a megosztás lehetőségének a biztosításával. A nyomtatott változattal kapcsolatban a stratégia készítésének időszakában progresszív lépések történtek, ahogy a városi arculat kialakítása is folyamatban van. A várossá nyilvánítás jubileuma feltehetően a városon, sőt, a megyén túlmutató sajtóérdeklődést generálhat. Az új szimbolikával, hatásos üzenetekkel minél nagyobb találati pontosságra kell törekedni.

A városi kulturális intézmények és a városi újság a saját céljaik szolgálatába állíthatja az internetes közösség(ek)et. Az internet adta lehetőségek célcsoportja a

településről elszármazottak egyre növekvő csoportja, akik ráadásul szétszórva, nem tömbben élnek kül- és belföldön. Jó ötlet a Cikádor nyomtatott példányainak postai úton történő továbbítása, de a primerítés érdekében ehhez is jó eszköz például a Facebook, amennyiben a hírek ott megoszthatóvá válnak. Fontos továbbá, hogy a lokális televíziós hírek, audiovizuális anyagok is megosztásra kerüljenek. Ezeknek a felületeknek az összekötése a megyei, a regionális állami és piaci idegenforgalmi oldalakkal szintén feladat, de ehhez hírek, tartalmak kellenek.

Mindezek a feladatok egy, a meglévőnél nagyobb humán-erőforrás kapacitást indokolnak. Egy integrált kulturális intézmény esetében ilyen csatolt és önálló munkakörök kialakítása is indokolt, ahol klasszikus közművelődési és szolgáltatásokkal kapcsolatos tartalom előállítás és szerkesztési feladatok mellett, a turistinformáció, az újságszerkesztés, a sajtófigyelés, a közösségi oldalak, kommentek figyelése, az adatbázisok, honlapok gondozása, frissítése egy helyen összpontosulhatna.

A két éve működő Helyi Értéktár Bizottság rendkívül értékes munkát végez a településért. Eddig közel száz elemmel – helyi értékkel – gazdagították a település kollektív emlékezetét, a helyi kulturális örökség fennmaradását. Egyelőre a város honlapján egy menüsorban megtalálható a lista. Fontos kommunikációs vállalkozás lesz a város közvéleményével megismertetni az értéktár elemeit. Ehhez szintén használni kell a modern információs technológiákat. A lista egyes elemeit időről-időre ki kell emelni a városlakók által gyakran látogatott oldalakon, honlapokon a kommentálás, értékelés lehetőségét biztosítva a polgároknak. Ehhez a kampányhoz egyes városi rendezvények is alkalmat adhatnak. Nyomtatott formában – nem nyomdai kivitelezésben – elsősorban a civil szervezetek számára szintén elkészíthető ez a lista, habár az folyamatosan bővül. Az állami fenntartású köznevelési intézmények felelőssége, hogy tanórai keretek között vagy azon kívül ismertetik-e a tanulókkal a helyi értéktár elemeit?

SWOT-analízis²¹

	Erősség	Gyengeség
<p>Bátaszék város közösségi művelődési stratégiájához</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lokálpatrióta lakossági csoportok, - elkötelezett kulturális szakemberek, - kulturális közfoglalkoztatás (csak átmenetileg megoldás) - elegendő közösségi színtér a csoportok hétköznapi működéséhez, - interkulturális település, - élő hagyományok, a szokások intenzív ápolása, - jelentős költségvetési források biztosítása a büdzsé nagyságához mérten a kulturális feladatok ellátására, - jól bejáratott városi rendezvények, - emberarcú kulturális szolgáltatások, közvetlen kapcsolat a kulturálisintézmények és az intézményhasználók között, - épített kulturális örökség: Nagyboldogasszony 	<ul style="list-style-type: none"> - a lakónépesség intenzíven csökkenő száma, az elvándorlás, - a kulturális intézményrendszerben közép- és hosszútávon humán-erőforrás gazdálkodási problémák, - a kulturális intézmények (művelődési ház, könyvtár) épületeinek műszaki állapota (művelődési ház), a terek nagysága (könyvtár, művelődési ház), a terek elosztása (művelődési ház), az intézmények felszereltsége (könyvtár, művelődési ház). - a fiatalok és a fiatal felnőttek csökkenő száma a közösségekben, - az öntevékeny csoportok kedvezőtlen korösszetétele, - az ifjúsági korcsoport autentikus közösségi színterének hiánya,

²¹ a SWOT-analízisben szereplő állítások esetenként megismétlődhetnek, tekintettel arra, hogy ami erősség faktor, az más szempontból lehet gyengeségfaktor és az azokból következő cselekvés is lehet hasonló.

	<p>plébániatemplom, református imaház, Tájház, romkert, polgármesteri hivatal épülete, könyvtár épülete.</p> <ul style="list-style-type: none"> - bővülő és „további hasznosításra” érdemes helyi értéktár, - élő nemzetközi kapcsolatok EU tagállambeli településekkel. - az állami és önkormányzati fenntartású köznevelési intézmények közreműködése a helyi kulturális folyamatokban, - a település egy páratlan természeti és szellemi és épített kulturális örökséget magában foglaló mikro-régiók határán van (Sárköz, Szekszárdi borvidék, Pécs, Mohács, Gemenc, Duna-folyam) 	<ul style="list-style-type: none"> - a város „zászlósrendezvényének” hiánya - némi széttagoltság a városi rendezvények viszonylatában, - a befelé- és a kifelé irányuló kommunikáció nem kielégítő sem tartalomban, sem technológiában, - hatékony arculati elemek, brand hiánya, - Közművelődési Tanács vagy valamilyen lakossági érdekegyeztető fórum hiánya, - szálláshely problémák a város vendégei számára, - a helyi gazdaság alacsony teljesítő képessége,
Lehetőség	Erősség-lehetőség stratégiák	Gyengeség-lehetőség stratégiák
<ul style="list-style-type: none"> - várossá nyilvánítás 20. évfordulója, - sikeres forrásteremtés, beruházás és kivitelezés az új kulturális intézmény megnyitása érdekében, - integrált kulturális intézmény 	<ul style="list-style-type: none"> - térségi koordináció közművelődési intézményekkel, civilekkel, piaci szervezetekkel a közönség és az idelátogató vendégek orientálására, - Kreatív Európai Programban (2014-2020) való részvétel, Operatív Programokban való 	<ul style="list-style-type: none"> - új kulturális intézmény kezdi meg működését 2020-ig. - integrált költségvetési intézmény alapítása a könyvtári, a közművelődési, a városmarketing a kommunikációs és a turistainformációs feladatok ellátására illetve annak hiányában kis

<ul style="list-style-type: none"> - átfogó és integrált kommunikáció, - városmarketing stratégia készítése, - kommunikációs offenzíva, - a KSH műhelytanulmányban participatívnek minősített civil-önkormányzat kapcsolat, - helyi értéktár - civil szervezetek támogatása képzésekkel a szervezetfejlesztés, közösségfejlesztés, csoport animáció, kommunikáció területén, - kulturális feladatellátás fejlesztése ügyében elkötelezett városvezetés, 	<p>részvétel, NKA, NEA pályázatokon való részvétel,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Székelyek Világtalálkozója (2016) - a külföldön munkát vállaló bátaszékiek és a németországi partnertelepülés összekapcsolása: „hídfoállás projekt”, - helyi értéktár elemeire épített kulturális innováció (programokkal, oktatással, eseményekkel, megemlékezésekkel), - önkormányzat-civil partnerség formalizálása, civil támogatási rendszer átdolgozása, - kommunikációs fejlesztések, - integrált költségvetési intézmény alapítása a könyvtári, a közművelődési, a városmarketing a kommunikációs és a turistainformációs feladatok ellátására, - a korábban önkormányzati fenntartású intézményekkel a hagyományosan jó kapcsolatok fenntartása, 	<p>munkaszervezettel működő, rugalmas gazdasági társaság indítása,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kreatív Európai Programban (2014-2020) való részvétel, Operatív Programokban való részvétel, NKA, NEA pályázatokon való részvétel, - Közművelődési Tanács megalakítása, - a külföldön munkát vállaló bátaszékiek és a németországi partnertelepülés összekapcsolása: „hídfoállás projekt”, - kommunikációs fejlesztések, - szabadtéri közösségi színtér kialakítása az ifjúsági korcsoportnak,
<p>Veszély</p>	<p>Erősség-veszély stratégiák</p>	<p>Gyengeség-veszély stratégiák</p>
<ul style="list-style-type: none"> - az aktív korú népesség végleges elvándorlása, a település előregedése, 	<ul style="list-style-type: none"> - helyi értéktár elemeire épített kulturális innováció (programokkal, oktatással, 	<ul style="list-style-type: none"> - átfogó településszociológiai adatgyűjtés mélyinterjúkkal,

<ul style="list-style-type: none"> - a kulturális közfoglalkoztatás hosszabb távú fennmaradása az alacsony bérszínvonallal foglalkoztatott közalkalmazotti státuszokkal szemben, - a jelenlegi kulturális infrastruktúra fennmaradása, - az öntevékeny csoportok utánpótlása, - a helyi értéktár ad acta kerül, - erős verseny, sok erős környékbeli versenytárs (Szekszárd, Pécs, Mohács, Baja) 	<p>eseményekkel, megemlékezésekkel),</p> <ul style="list-style-type: none"> - külföldön munkát vállaló bátaszékiek és a németországi partnertelepülés összekapcsolása: „hídőállás projekt”, - a modern kommunikációs eszközök segítségével a kapcsolattartás támogatása a privát, családi kapcsolattartás mellett. a tartalmak célirányos közzététele, a virtuális – valósídejű –jelenlét biztosítása a különféle eseményeken, 	<ul style="list-style-type: none"> - a „szépkorúak” célzott, tervszerű bevonása a helyi sajátosságokhoz igazított, nem munkaerő-piaci felnőttképzési programokba, - a verseny helyett a kooperáció intézményeit kell kiépíteni, párbeszéd a környező jelentősebb települések döntéshozóival, szakembereivel, adekvát közösségeivel és a kölcsönös előnyök alapján közös akciók szervezése (tegye hozzá mindenki a magáét,
---	--	---

5.2 A jövőbeni fejlesztési célok meghatározása

CÉLPIRAMIS

KÖZÉPTÁVON ELÉRENDŐ

ALAPVETŐ CÉL

„MERT KELL EGY HELY” ÉS „KELL EGY CSAPAT”

ÁTFOGÓ CÉLOK

Az eredetét, tradícióit a 21. században is megőrző és megélő Bátaszék mutassa be magát a külvilágnak a 21. század eszköztárával

PRIORITÁSOK

I. Város és közösségei; a rész és az egész.

II. Bátaszék és a külvilág

III. A kulturális örökség védelme

SPECIFIKUS CÉLOK

<p>I.1</p> <p>Új, közösségi szintek; méretgazdaságos, szakmailag integrált kulturális intézmény</p> <p>vagy annak hiányában kis munkaszervezettel, költséghatékony, rugalmasan működő marketing, rend. szervez. kommunikációs, turisztainformációs gazdasági társaság</p>	<p>I.2.</p> <p>„Hídfoállás” kiépítése a németországi partnerségre építve az elszármazottakkal való kapcsolattartás érdekében.</p>	<p>I.3.</p> <p>Az állampolgári, közösségi részvétel további ösztönzése, a partnerség fórumainak keresése.</p>	<p>I.4.</p> <p>„A legkisebb közös többszörös” esemény felépítése.</p>	<p>II.1</p> <p>„Kerüljünk a térképre” átgondolt kommunikációs offenzíva a külvilág figyelmének felkeltésére.</p>	<p>II.2.</p> <p>Turistainformációs szolgáltatás térségi, regionális együttműködésben.</p>	<p>II.3.</p> <p>Exportképes „kulturális termék” előállítás és kiejánlása.</p>	<p>II.4.</p> <p>Idegenfogalmi szállásfejlesztés a magánszféra bevonásával térségi, járási együttműködés mellett, önkormányzati koordinációban.</p>	<p>III.1.</p> <p>Helyi értéktár elemeinek hasznosítása az oktatáson, nyilvánosságban, rendezvényeken, közösségeken keresztül.</p>	<p>III.2.</p> <p>A település valamennyi nemzetiségi és identitás közössége hagyományainak, eseményeinek további támogatása, megbecsülése,</p>
--	--	--	--	---	--	--	---	--	--

5.3 A 2015-2020 időszakban fejleszteni kívánt akcióterületek kijelölése

A célpiramisban felsorolt speciális célok „aprópénzre váltása” az akcióterületek kijelölésével. Az áttekinthetőség érdekében mátrixokba rendezve soroljuk fel az egyes speciális célokhoz tartozó feladatokat. Ezek a feladatok már-már projektszintűek, amelyeknek részleteit – elfogadásuk esetén – az azokhoz készített tervdokumentációkban, költségvetésekben ölthetnek testet.

Az intézkedés megnevezése és helye a célpiramisban	A megvalósítás helye	A megvalósítás becsült költsége és/vagy forrása	Megvalósítás ütemezése
első prioritás 1. cél			
Új kulturális létesítmény beruházás sikeres pályázatot követően, megnyitás, használatbavétel.	Bátaszék; a jelenlegi művelődési ház és a mellette álló – magántulajdonban lévő – ingatlan területén	600 millió-1milliárd HUF, lehetőség szerint operatív programból	2017-2020
Új kulturális költségvetési intézmény alapítása: a könyvtári, a közművelődési, a városmarketing a kommunikációs és a turistainformációs feladatok ellátására vagy új beruházás megvalósulásának hiányában a kötelező és vállalt közművelődési feladatok egy részének, illetve a városmarketing, az egységes városi kommunikációt biztosító és a turistainformációs feladatok ellátásának, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságba való kiszervezése .	Bátaszék kulturális intézményei és/vagy önkormányzati tulajdonú ingatlanai	nem ismert	a beruházás és az átadás függvénye
Ifjúsági korcsoport számára szabadtéri közösségi színtér kialakítása	Bátaszék; közelebbről nem ismert	nem ismert	2016-2020
első prioritás 2. cél			
Az elszármazottakkal történő kapcsolattartás új formái: „hidfőállás” projekt	Bátaszék-Besigheim	Kreatív Európai Program	2015-2020
első prioritás 3. cél			

Az állampolgári, közösségi részvétel, a partnerség erősítése; Közművelődési Tanács megalakulása; nem önkormányzati hatáskörben!	Bátaszék	nincs	2015-2016
A civil támogatási rendszer újraszabályozása az érdekelt szervezetekkel történő konzultációk után	Bátaszék	nincs	2016
Bátaszék város és az arra vállalkozó jogi személyiséggel rendelkező civil szervezetek között megállapodás megkötése a közösségi művelődési stratégia végrehajtásában való közreműködésükről	Bátaszék	nincs	2015
első prioritás 4. cél			
a város ünnepe, a város „zászlós rendezvénye”, a meglévő rendezvények szintetizálásával	Bátaszék, esetleg csatlakozó községek	5-10 millió HUF NKA Fesztivál Kollégium, térségi gazdálkodó szervezetek	2017-től
Kistérségi szakmai koordinációs testület	Bátaszék és környező települések	nincs	2016-tól
második prioritás 1. cél			
város arculati elemeinek kidolgozása	Bátaszék	nem ismert (kreatív munka költsége)	2015 tavaszán megkezdődött
átfogó városmarketing stratégia kidolgozása	Bátaszék	nem ismert (honorárium költsége)	2015-2016
átfogó és dinamikus kommunikációs offenzíva költséghatékonyan, ötletbörze után (gerillamarketing eszközök, elszármazottak, bátaszéki egyetemisták bevonása)	Bátaszék, Tolna megye, Dél-dunántúli Régió, Magyarország, nemzetközi tér	nem ismert (informatikai fejlesztések költsége)	2015-2020
második prioritás 2. cél			
a turistainformációs szolgáltatás beépítése a kulturális intézmény munkaszervezetébe; nem feltétele az új intézmény megalakulása	Bátaszék; Petőfi Sándor Művelődési Ház	nem ismert (önálló munkakör esetén munkabér)	2016
bekapcsolódni az idegenforgalommal foglalkozó térségi, regionális, országos hálózatokba,	járás, megye, régió, ország	nem ismert (esetleges tagdíjak)	2015-től folyamatosan

szövetségekbe, kezdeményezésekbe			
második prioritás 3. cél			
valójában az 1.4 céllal összekapcsolható feladat. A „csomag” elemei: kiemelkedő kulturális esemény + épített örökség + természeti környezet+borvidék. Az esemény szükséges feltétele a kiemelkedő esemény, mert az nagyobb médiafigyelem mellett történik, így annak lehet hosszabb távú következménye a látogatók számának növekedése	járás, megye, régió, ország	nem ismert (hirdetések, informatikai fejlesztések költsége)	201-2020
második prioritás 4. cél			
idegenforgalmi szálláshelyek létesülnek a településen; a 2.3. cél függvénye és ebben az önkormányzatnak koordinációs szerepe lehet	Bátaszék és a környező községek	nincs	2017-2020
harmadik prioritás 1. cél			
helyi értéktár elemeinek bemutatása a köznevelési intézményekben tanórai keretek között vagy azon kívül	Bátaszéki általános iskola és gimnázium	nem ismert	2016/2017 tanévtől
helyi értéktár elemeinek bemutatása a város polgárainak: rendezvényeken, közösségekben, közösségi oldalakon, helyi televíziós műsorokban, Cikádor újságban. Idegenforgalmilag releváns értékek bemutatása idegenforgalmi kiadványokban.	Bátaszék, megye, régió	nem ismert	2015-től
helyi értéktár elemeinek bemutatása felnőttképzési formában nyugdíjasoknak helyismereti tematikával	Bátaszék és környező községek	nem ismert (előadók díjazása)	2016-tól
harmadik prioritás 2. cél			

a település nemzetiségeinek és identitás közösségeinek további támogatása	Bátaszék	nem ismert (civil támogatási keret)	2015-2020
Székelyek Világtalálkozója	Bátaszék	nem ismert (alapvetően nem önkormányzati forrás; eseménymarketing menedzselése)	2016
a nemzetiségek saját ünnepei, hagyományai további gyakorlása	Bátaszék, megye, régió, ország, nemzetközi tér	nem ismert (civil támogatási keret)	2015-2020

5.4A stratégia megvalósíthatóságának feltételei

5.4.1 Partnerség

A stratégia megvalósíthatóságának alapvető feltétele a lakosság támogatása. A stratégiakészítés időszakában nemcsak szakmai és döntéshozói körben, hanem a civil szervezetek képviselőivel – akik kisebb-nagyobb közösségeket reprezentáltak – konzultáltunk a problémákról és a lehetséges irányokról. Egy ún. lakossági –nyitott fórum – megrendezésére Facebookon meghirdetett esemény formájában került sor, amelynek elsősleges célközönsége a bátaszéki fiatalok és fiatal felnőttek csoportja volt, de a megjelentek korösszetétele vegyes képet mutatott. A résztvevők száma alapján nem tekinthetjük széleskörű közvéleménynek az ott manifesztálódott véleményeket, de az adatgyűjtésben felhasználtuk. Ehhez az alkalomhoz készült egy kérdőív, amely a stratégia 1. számú melléklete. Abból további hasznos információk származnak.

A stratégiai sikertényező nem is elsősorban finanszírozási kérdés – igaz, a nagyberuházás esetében egyértelműen az –, hanem az együttműködés, a partnerség lehet a teljesítés fundamentuma.

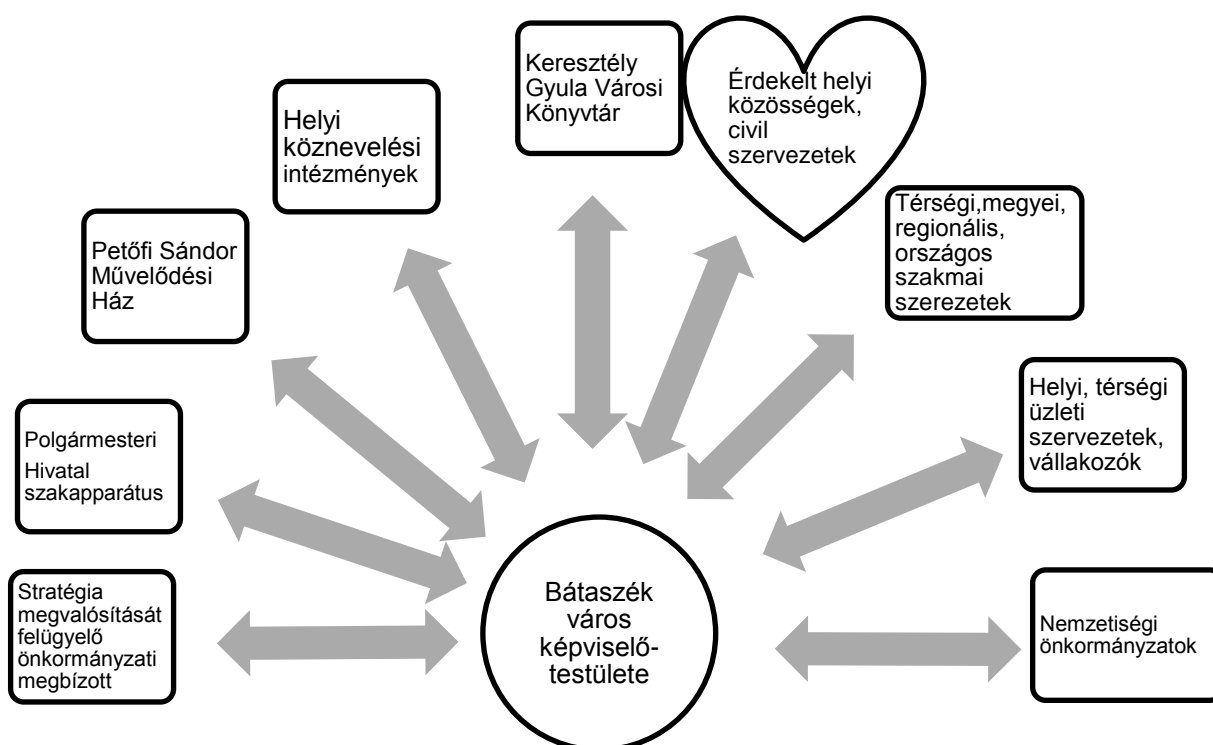
Javaslatunk egy megállapodás Bátaszék város és a stratégia végrehajtásában érdekelt civil szervezetek között. Tekintettel arra, hogy nincs a civileket ernyőszervezetként integráló szövetség, ezért egyenként célszerű megállapodni egy nyilvános vitát követően, amelyhez azután szabadon lehet csatlakozni, vállalva az időarányos feladatokat.

A megállapodásban rögzíteni kell a stratégia végrehajtásából adódó feladatok körét, a szerződő felek felelősségét. A stratégia az önkormányzat dokumentuma, megvalósításában a végső felelősség a képviselő-testületé. A sikeres kivitelezésben azonban a helyi közösségeknek kulcsszerepe van, így célszerű bevonni őket a folyamatba és együttműködési megállapodásban formalizálni azt.

A partnerség nem korlátozódhat a helyi civil szervezetekre. A szűkebben vett vonzáskörzet, a járás, a megyeszékhely, a régió kulturális szakmai szervezetei, a "megyei közművelődési hálózat", különösen a Babits Mihály Művelődési Központ és a Nemzeti Művelődési Intézet Tolna megyei irodájával folytatott konzultációk a stratégiáról időszakos végrehajtásáról hasznosak lehetnek, ahogy Bajával és Moháccsal is érdemes a kapcsolatfelvétel. Az idegenforgalmi, turisztikai törekvések megvalósításában célszerű keresni a Regionális Idegenforgalmi Bizottságok (Dél-dunántúli RIB), a Magyar Nemzeti Gasztronómiai Szövetség, a Falusi és Agroturizmus Országos Szövetsége, a Magyar Turisztikai Egyesület, a Magyar Természetbarát Szövetség, a Magyarországi Rendezvényszervezők Szövetsége, a Magyar Turizmus Zrt. Regionális Marketing Igazgatósága (Dél-dunántúli RMI) partnerségét is.

A stratégia végrehajtásában érdekelt köre:

5.4.2 Szervezeti garanciák, koordináció

1. A stratégia megvalósításának szervezeti garanciái az önkormányzat hatáskörében vannak. A stratégia elfogadását követően indokolt lehet egy önkormányzati megbízottat kijelölni a stratégia nyomonkövetésére, akinek mandátuma 2020-ig, a stratégia lezárásáig szólna. Hatásköre nem terjedne ki a beavatkozásra, hanem jelentéseket készítené a képviselő-testület számára az időarányos teljesítésről, az esetleges beavatkozás területeiről.
2. az önkormányzat szakbizottsága negyedévente tájékoztatást kap a megbízottól.
3. A célok teljesítésének érdekében a közművelődési és a civil támogatási rendeletek módosítását is el kell végezni.
4. A beruházással egyidejűleg, annak sikerétől is függően ingatlangazdálkodási tervet kell készíteni.
5. A 4. pontban foglaltak megvalósulása esetén gazdasági társaság indításával kapcsolatos tulajdonosi döntéseket kell hozni.
6. A beruházástól függetlenül is át kell tekinteni a közművelődési intézmények munkaszervezetét és nem közfoglalkoztatás keretében két munkakör kialakítása különösen indokolt: a pályázati munkatárs és a tartalom előállításért, kommunikációért, arculatért felelős munkakör. Elemezni kell, hogy önálló munkakörként kell-e, lehet-e azokat megvalósítani, tekintettel a bérköltségekre.
7. Eredményes beruházás, kivitelezés, átadás és használatbavétel esetén az önkormányzat megalapítja integrált kulturális intézményét (kötségvetési szervként) a célokban ismertetett kötelező és kiegészítő feladatokkal, továbbá igazgatói pályázatot ír ki. Ebben az esetben egyidejűleg megszünteti a Petőfi Sándor Művelődési Központot és Keresztély Gyula Városi Könyvtárat.
8. A helyi közösségek felelőssége a Közművelődési Tanács, mint a stratégia célkitűzéseiből is adódó képviselő-testületi döntések lakossági véleményezési fórumának létrehozása.
9. A stratégia végrehajtásával kapcsolatos előző alfejezetben felsorolt partnerségi megállapodások, konzultációk.

5.4.3 Koherencia, illeszkedés

Ennek a stratégiának illeszkednie kell a következő önkormányzati dokumentumok célrendszeréhez:

1."UTAK, KULTÚRÁK TALÁLKOZÁSA Egy multikultúrájú kisváros – BÁTASZÉK – közösségi kulturális stratégiája 2011-2014." A korábbi időszakra elfogadott koncepcionális anyag több célkitűzése is fennmaradt, azaz nem teljesült az elmúlt négy éves időszakban. Ezeket a célokat, amennyiben azok reálisnak és aktuálisnak tekinthetőek, beépítettük a kurrens dokumentumba. Ezek, a kulturális infrastruktúra fejlesztését és az idegenforgalmi elképzeléseket érintő javaslatok voltak.

2. Bátaszék város Önkormányzat 2015-2019. évi Gazdasági-cselekvési Programja a *Közművelődés, idegenforgalom, műemlékvédelem* témakörében megfogalmazott, az önkormányzati ciklushoz (2019-ig) és nem e stratégiai időszakvégéig (2020) fogalmazott meg törekvéseket. Abban sok azonosság van a korábbi időszak kulturális stratégiájának meg nem valósult céljaiból is. Ezeket is figyelembe vettük.

3. A város következő időszakra szóló ifjúsági- és sportkonceptiói e stratégiai anyaggal egyidejűleg készültek el, ezért azok célrendszerével összehangolás még nem teljesült.

4. Amennyiben a város a 2015-2020 közötti időszakra vonatkozóan átfogó fejlesztési stratégiát fogadna el, akkor az azzal történő harmonizáció is feladat.

5.4.4 A stratégia megvalósításának monitoringja

Bátaszék város közösségi művelődési stratégiáját a képviselő-testület hagyja jóvá. A stratégia felülvizsgálatát két évente célszerű elvégezni. A személyi garanciáról a szervezeti feltételeknél szóltunk.

A helyzetelemzés módosítása a legfrissebb statisztikai adatok számbavételével, valamint az intézményhasználói kör, a helyi közösségek, megalakulása esetén a Közművelődési Tanács véleményének kikérése alapján történjen meg. Kerüljenek kiemelésre a pozitív változások ugyanúgy, mint a negatív tendenciák. Az akcióterületek kijelölése és prioritizálása – a felülvizsgálatok során – tovább pontosítható.

6. Felhasznált irodalom, hivatkozások

- Barakonyi Károly (2000): *Stratégiai menedzsment*. Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest.
- Barakonyi Károly (1999): *Stratégiai tervezés*. Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest.
- Bánlaky Pál (2005): A helyi társadalom mint kultúraközvetítő közeg. In Török József (szerk.) *Tér-társadalom-kultúra*. Csongrád Megyei Közművelődési tanácsadó Központ, Szeged.
- Bódi Ferenc-Bóhm Antal (2000): A sikeres és sikertelen helyi településekről. In Bódi Ferenc-Bóhm Antal (szerk.): *Sikeres helyi társadalmak Magyarországon*. Budapest. Agroinform. 7-33.
- Bóhm Antal (1996): *A helyi társadalom*. Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola Társadalomtudományi és Közművelődési Tanszéke, Kaposvár.
- Brachinger Tamás (2014): *Közösségi művelődés: valódi lehetőség-e a kulturális ágazatban?* Andragógia és művelődéstudomány. Budapest. II. évfolyam 1. szám.
- Csath Magdolna(2004): *Stratégiai tervezés és vezetés a 21. században*. Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest.
- Enyedi György (1989): *Településformáló folyamatok és településpolitika Magyarországon*. Valóság 8. szám pp. 62–72.
- Gergely Attila (1974): *A települési közösségi vizsgálatok elméleti keretei az amerikai szociológiában*. Kézirat.
- Hamvas Béla (1989): *Az öt génusz*. Életünk.
- Sebestény István (2015): *Az önkormányzatok és a nonprofit szervezetek kapcsolata*. Műhelytanulmányok 7. KSH. Budapest.
- Tocqueville, Alexis(1993): *Az amerikai demokrácia*. Európa Kiadó, Budapest.
- Tönnies, F. (1983): *Közösség és társadalom*. Gondolat Kiadó. Budapest. 359 p.
- Varga A. Tamás-Vercseg Ilona (1997): *Közösségfejlesztés*. Magyar Művelődési Intézet. Budapest.

- Wessely Anna (szerk.) (1998): *A kultúra szociológiája*. Osiris-Láthatatlan Kollégium. Budapest.

7. Mellékletek

1. számú melléklet

Kérdőív Bátaszék középtávú közművelődési stratégiájának 2015-2020. elkészítéséhez

Bátaszék, 2015. 04. 11. 16.30 óra

A válaszadás önkéntes és anonim!

1. Jól érzi-e magát bátaszékiként?

- igen
- nem
- nem tudja

2. Kérem, fejtse ki **egy mondatban**, hogy mit tekint Bátaszék legnagyobb közösségi-kulturális értékének?

3. Kérem, fejtse ki **egy mondatban**, hogy az ön által a (2.) pontban leírt érték elég figyelmet kap-e a településen?

4. A következő öt éves időszakban tervezi-e, hogy elhagyja Bátaszéket?

- igen
- nem
- nem tudja

5. Amennyiben az előző (4.) kérdésre igennel válaszoltak, csak akkor válaszoljon!

Ez a távollét várhatóan:

- végleges
- tartós
- átmeneti
- nem tudja

6. Kérem, fejtse ki egy mondatban, hogy a kiszámítható megélhetően és/vagy a tanulmányok folytatásán kívül mi az, ami fontos a lakóhely megválasztásában!

7. Aktív tagja-e valamilyen helyi, tartósan működő közösségnek?

- igen
- nem

8. Amennyiben az előző (7.) kérdésre igennel válaszolt, csak akkor válaszoljon!

A közösség, amelynek aktív tagja, fontos szerepet tölt-e be a település életében?

- igen
- nem
- nem tudja

9. **Amennyiben az előző (8.) kérdésre igennel válaszolt, akkor válaszoljon!**
Kérem, fejtse ki **egy mondatban**, hogy a közösség, amelynek tagja, mivel tudna a jövőben hozzájárulni a településközösség életének fejlődéséhez?
10. Kérem, fejtse ki **egy mondatban**, hogy milyen elvárásai lennének Bátaszéken a „közösségi élettel” kapcsolatban?
11. Kérem, fejtse ki **egy mondatban**, hogy milyen elvárásai lennének Bátaszéken a kulturális szolgáltatásokkal kapcsolatban?
12. Tudna-e személyes szerepet vállalni a település közösségi-kulturális életének alakításában?
- igen
 - nem
 - nem tudja
13. **Amennyiben az előző (12.) kérdésre igennel válaszolt, akkor válaszoljon!**
Kérem, válasszon az alábbi lehetőségek közül, hogy milyen személyes szerepet tudna vállalni a helyi közösségi élet fejlődésében?
Több válasz is lehetséges!
- programjavaslatok megfogalmazása,
 - közösségi kezdeményezések, közösségi aktivitás,
 - önkéntes munka,
 - pénzügyi vagy természetbeni támogatás,
 - kulturális programok szervezése, kezdeményezése,

- adománygyűjtés (akár településen kívül is),
- marketingkommunikáció (akár településen kívül is),
- kreatív munka.

14. Fogalmazzon meg egy erős állítást arról, hogy mit változtatna meg elsődlegesen a közösségi-kulturális életben öt éven belül!

2. számú melléklet

A KSH nyilvántartása a bátaszéki székhelyű nonprofit szervezetekről

1. **BÁTASZÉKI KÖZÖS VÍZ- ÉS CSATORNAMŰ KÖZHSZNÚ NONPROFIT KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG**
2. BÁTASZÉKI ÖNKÉNTES TÚZOLTÓ EGYESÜLET
3. HORGÁSZEGYESÜLET
4. BÁTASZÉKI NYUGDÍJAS EGYESÜLET
5. BÁTASZÉKI VÁLLALKOZÓK IPARTESTÜLETE
6. TOLNA MEGYEI MATEMATIKAI TEHETSÉGGONDOZÓ ALAPÍTVÁNY
7. FUNDATIO PRO GIMNASIO - ALAPÍTVÁNY A GIMNÁZIUMÉRT
8. NÉMET NEMZETISÉGI EGYESÜLET
9. **BÁTASZÉK TÉRSÉGI HEGYKÖZSÉG**
10. ALAPÍTVÁNY A KISISKOLÁSOKÉRT
11. BÁTASZÉKI ÁRVA GYERMEKEKÉRT KÖZALAPÍTVÁNY
12. SPORT EGYESÜLET BÁTASZÉK
13. SPORT ÉS SZABADIDŐ EGYESÜLET
14. BÁTASZÉKI SAKK KLUB
15. BÁTASZÉKI SZÉKELYEK BARÁTI KÖRE
16. SZÉKELY DEZSŐ REFORMÁTUS ALAPÍTVÁNY
17. BÁTASZÉKI NAPSUGÁR NYUGDÍJAS EGYLET
18. SENIOR ALAPÍTVÁNY
19. BÁTASZÉKI NAGYCSALÁDOSOK EGYESÜLETE
20. SZÖVETSÉG DÉL-TOLNÁÉRT EGYESÜLET
21. FULL GÁZ BÁTASZÉK NYÁRADI AUTÓ-MOTORSPORT EGYESÜLET
22. BÁTASZÉKI FELVIDÉK NÉPTÁNC EGYESÜLET
23. BÁTASZÉKI PEDAGÓGUS KÓRUS
24. **BÁTASZÉK VÁROSÉRT VÁLASZTÁSI SZÖVETSÉG**
25. VICZE JÁNOS SPORT KÖZALAPÍTVÁNY
26. BÁTASZÉKI SZENT CECILIA KÓRUS ÉS GYERMEKKÓRUS
27. BÁTASZÉKI KAMARAKÓRUS
28. **BÁTASZÉK VÁROS KÖZOKTATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS MŰEMLÉKVÉDELMI KÖZALAPÍTVÁNY**
29. DR. GASZNER ISTVÁN MELODIE ALAPÍTVÁNY
30. BÁTASZÉK VÁROS POLGÁRŐR EGYESÜLETE
31. ROLLING BOYS BÁTASZÉKI MOTOROS BARÁTI KÖR
32. "KOLIBRI" EGYESÜLET
33. ÉLHETŐ BÁTASZÉKÉRT EGYESÜLET
34. FITNESS BÁTASZÉK SPORTEGYESÜLET
35. CIKÁDOR BORLOVAGREND EGYESÜLET
36. MORZSU EGYESÜLET
37. GLÖCKNER JÁNOS A NÉMET NEMZETISÉGI KULTÚRA MEGŐRZÉSÉNEK LOVAGJA ALAPÍTVÁNY
38. YODA IFJÚSÁGI EGYESÜLET
39. **BÁTASZÉKI NAPERŐMŰ NONPROFIT KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG**
40. **BÁTASZÉKI THERMOKATALIKUS ERŐMŰ NONPROFIT KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG**
41. LEGJOBB UTCAI CSAPAT EGYESÜLET

3. számú melléklet

Bátaszék város saját nyilvántartása a település civil szervezeteiről és jogi személyiséggel nem rendelkező közösségeiről (2015. október 7-i állapot szerint)

	Helyi civil szervezet neve	Szervezet vezetője/kapcsolattartója	Elérhetőségek	Taglétszám	Összejevetelek időpontja
1.	Bátaszéki Pedagógus Kórus	Schultzné P. Erzsébet	70/519-41-43 7140 Bátaszék, Kossuth u. 38-42. snepem@freemail.hu u		csütörtök 18:00 (Budai u. 21.)
2.	Kismódi Ferenc Énekegyüttes	Jagicza József	30-688-84-54 7140 Bátaszék, József A. u. 18. jagijo@gmail.com		kedd 19:00 (József A. u. 18.)
3.	Szent Cecília Kórus és Gyermekkorús	Jagicza József	30/6888-454 jagijo@gmail.com		szerda 19:00 (Ferenc Ház; Petőfi S. u.)
4.	Székely Kórus	Szabó Éva	30/254-4417 7140 Bátaszék, Kolozsvári u. 8. filomena-eva@freemail.hu		csütörtök 18:00 (Műv.Ház)
5.	Heimat Német Nemzetiségi Táncsoport	Wittendorfer Ildikó	30/647-68-44 7140 Bátaszék, Perczel u. 49. wittyke@citromail.hu u		péntek 19:00-tól (Műv.Ház)

6.	Bátaszéki Felvidék Néptánc Egyesület	Kalmár Éva	30/491-7466 kalmarevi@freemail.hu (személyes lev.c.) bataszek.fne@gamil.com (táncsoport lev.c.)		szerda 17:00-20:00, péntek 17:00-19:00 + csüt. 17:00-18:00 „aprók” (Műv.Ház)
7.	Német Nemzetiségi Egyesület	Riglerné Stang Erika	30/701-2638 sterika19@gmail.com		szerda 18:00 (Műv.Ház)
8.	Bátaszéki Székelyek Baráti Köre	Kismódi István	74/491-790 7140 Bátaszék, Deák F. u. 19. Könyvelő elérhetősége: gotzkonyveles@t-online.hu 74/493-413		hónap 1. hétfő 18:00 (Műv.Ház)
9.	„Napsugár” Nyugdíjas Egylet	Mezei Bonifácné	74/493-214 20/455-77-62 7140 Bátaszék, Deák F. u. 45.		kedd 14:00-16:00 (Műv.Ház)
10.	Nyugdíjas Egyesület	Dóra Lajos	74/491-714 7140 Bátaszék, Patak u. 28.		január 1. hét taggyűlés +bálok, kirándulások nov.22. Erzsébet, Katalin napi BÁL
11.	Vasutasok Nyugdíjas	Toronyi Gézáné	74/492-480		

	Csoportja				
12.	Bátaszék Város Polgárőr Egyesülete	Farkas András	30/462-91-07 7140 Bátaszék, Hunyadi u. 46. bszekpor@freemail.hu		2 havonta elnökségi ülés, évente 1 taggyűlés
13.	Magyar Nemzetőrök Országos Szövetsége (MNOSZ) Tolna megyei szervezete Bátaszéki alegység	Kamenszky Tamás alegység parancsnok	30/902-68-79; 74/492-755; 7140 Bátaszék, Kertalja u. 34. kamenszky34@gmail.com kamenszky34@freemail.hu	15 fő	évente 1 taggyűlés
14.	Bátaszéki Önkéntes Tűzoltó Egyesület	Péter József örökös elnök Treszner József elnök Nagy Tibor parancsnok	30/968-96-10; 30/968-93-02; 74/591-163; 7140 Bátaszék, Hunyadi u. 46. bataszekot@freemail.hu bataszektuz@gmail.com		negyedévente vezetőségi ülés
15.	Bátaszékiek Baráti Köre	Kemény Lajos	30/719-21-50 74/591-402 kemeny.lajos@altisk-bszek.sulinet.hu ; kemeny.lajos@altisk-		2 évente találkozó nov. 1-jén, néha vezetőségi ülés (2015. évben)

			bszek.sulinet.hu		nem lesz találkozó)
16.	Bátaszéki Vállalkozók Ipartestülete	Fejes József	20/9439-019 7140 Bátaszék, Árpád u. 13. iparos@bataaszekph.hu talizmankft@gmail.com		
17.	Könyvbarátok Klubja	Csiki Béláné	74/493-678; 7140 Bátaszék, Deák F. u. 54. cikafa@cikafa.axelero.net		minden hónap 2. csütörtök 15:00 (könyvtár)
18.	Varrókör	Sági Lajosné	74/493-076 7140 Bátaszék, Budai u. 2. keresztely.gyula@gmail.com		kedd 17:00 (könyvtár)
19.	Bátaszéki Nagycsaládok Egyesülete	Czikora Ferenc elnök Simondiné Bálint Zita titkár	30/237-64-77; 20/551-44-02; simondijozsef@freemail.hu		minden hónap 1. péntek 17:00 (könyvtár)
20.	MORZSU Egyesület	Kiss István Lászlóné	74/493-592; 30/583-74-78; 7140 Bátaszék, Budai u. 61. zmuller@freemail.hu		ált. kedd délelőtt, de változás lesz (most nov..7. foglalkozások)
21.	Magyar Rákóczi Szövetség	Bencs Vilmos	30/476-47-71 7140 Bátaszék,	89 fő	minden év ápr.19. előtt

	Bátaszéki Szervezete		Kolozsvári u. 12/b.		van találkozó
22.	Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom	Csaba-Tóth Zsófia	20/665-1989 mikolt89@gmail.com (személyes lev.c.) hvimbszek@gmail.com (egyesület lev.c.) csaba.toth.zsofi@freeemail.hu		fix időpont nincs, rendezvényekhez kötődő találkozások
23.	Kolping Család Bátaszéki Katolikus Egyesülete	Bencs Vilmos	30/476-47-71 7140 Bátaszék, Kolozsvári u. 12/b.	14 fő	ált. kéthetente; Ferenc Ház;(most szünetelnek)
24.	Bátaszéki Sport Egyesület (BSE) BSE szakosztályai : Karate Szakosztály Kosárlabda Szakosztály Labdarúgó Szakosztály	Mórocz Zoltán elnöke Dózsa-Pál Tibor; Nagy Ákos (edző); Tóth Máté; Pomsár Szilvia; Péter Géza; Gerhát János;	30/226-96-37 penzugy@bataaszekp.h.hu bataaszekwado@free.mail.hu		BSE naptári évente május hónapban beszámol az éves tevékenységéről
25.	Bátaszéki	Rudolf László vezető	30/913-87-14		péntek 18:00 (tűzoltó)

	Sakk Klub		7140 Bátaszék, Nyéki u. 26. rudolf.laszlo@gmail.com		szertár)
26.	Legjobb Utcai Csapat Egyesület	Cziner Eszter elnök	20/476-6541 eesztus@citromail.hu		hétfő 18-19:30, csüt. 17-19:30, péntek 17-18:30, szombat 9-11:30 (Casino)
27.	Horgászegyesület	Péter Géza elnök	30/474-11-60 7140 Bátaszék, Vendel u. 1. petergeza@batasezek.ph.hu		
28.	Bátaszéki Galamb és Kisállattenyésztők Egyesülete	Varga Zoltán elnök	7148 Alsónyék, Templom u. 5.		
29.	Bátaszéki Vadász Egylet	Bognár Mihály elnök	20/570-96-34 7148 Alsónyék, Rákóczi u. 1.		
30.	Rolling Boys MBK	Papp Vilmos elnök	20/944-35-73 7140 Bátaszék, Orbánhegyi u. 6. pappvilmos@batasezekph.hu		
31.	Mozgássérültek Tolna Megyei Egyesületén	Prantner Antalné vezető	74/493-308, 30/209-27-54; 7140 Bátaszék,		csütörtök 15:00-17:00 (Műv.Ház)

	ek Bátaszéki Csoportja		Vörösmarty u. 15. pytyike@citromail.hu		
--	---------------------------	--	---	--	--

Bátaszéki Alapítványok

1.	Bátaszék Város Közoktatási, Közművelődési és Műemlékvédelmi Közalapítványa	Sági Lajosné kuratóriumi elnök	74/493-076; keresztely.gyula@gmail.com	7140 Bátaszék, Budai u. 2.
2.	Bátaszéki Árva Gyermekekért Közalapítvány	Osváth Istvánné kuratóriumi elnök	74/493-307;	7140 Bátaszék, Gárdonyi u. 2.
3.	Fundatio Pro Gimnasio – Alapítvány a Gimnáziumért	Németh Ágnes kuratóriumi elnök	30/625-54-61; nemagnes@gmail.com	7140 Bátaszék, Kossuth u. 38-42.
4.	Tolna Megyei Matematikai Alapítvány	Károlyi Károly kuratóriumi elnök	74/491-575; tolnamat@freemail.hu	7140 Bátaszék, Budai u. 9- 11.
5.	Vicze János Sport Közalapítvány	Rudolf László kuratóriumi elnök	30/913-87-14; rudolf.laszlo@gmail.com	7140 Bátaszék, Nyéki u. 26.
6.	Alapítvány a Kisiskolásokért Bátaszék	Bakó Józsefné kuratóriumi elnök	30/330-70-38;	7140 Bátaszék, Budai u. 9- 11.
7.	SENIOR Alapítvány	Dr. Wágner Ferenc kuratóriumi	74/492-866; 30/226-44-56;	7140 Bátaszék, Bezerédj u. 13.

		elnök		
8.	Glöckner János a Német Nemzetiségi Kultúra Megőrzésének Lovagja Alapítvány	Glöckner Attila kuratóriumi elnök	20/97-52-720; nagyapu.attila@gmail.com	7140 Bátaszék, Babits u. 10/B/2.